

ANTON TSJECHOV

DE

KERSENTUIN

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk

Personages

Ljoebov Andrejevna Ranjevskaja *bezitster van een landgoed*

Anja *haar dochter*

Warja *haar pleegdochter*

Leonid Andrejitsj Gajev *de broer van mevrouw Ranjevskaja*

Jermolai Aleksejitsj Lopachin *een zakenman*

Pjotr Sergejitsj Trofimov *een student*

Boris Borisowitsj Simeonov-Pisjtsjik

Charlotta Ivanovna *een Duitse gouvernante*

Semjon Pantelejevitsj Jepichodov *kantoorbediende*

Doenjasja Avdotja Fjodorowna *kamermeisje*

Firs Nikolajevitsj *een huisknecht van 87 jaar*

Jasja *een jonge huisknecht*

Een voorbijganger

De Stationschef

Postbeambte

EERSTE BEDRIJF

Een kamer, die nog kinderkamer wordt genoemd. Eén van de deuren geeft toegang tot Anja's slaapkamer. Ochtendschemering. De zon zal weldra opgaan. Het is al mei, de kersenbomen bloeien, maar in de tuin is het koud, nachtvorst. De luiken voor de ramen zijn gesloten. Doenjasja en Lopachin komen op. Doenjasja met een blaker, Lopachin met een boek in de hand.

lopachin Daar is de trein. Goddank. Hoe laat is het?

doenjasja Bij tweeën. *dooft de blaker* Het is al licht.

lopachin Hoeveel is ie dus over tijd, de trein? Een uur of twee minstens.

gaapt, rekt zich uit Ik ben ook een mooie, verduiveld nog antoe. Kom ik speciaal hierheen om ze van de trein te halen, en verslaap ik me... in m'n stoel in slaap gevallen. Stomvervelend... Had me maar wakker gemaakt.

doenjasja Ik dacht dat u al weg was. *luistert* Daar... ik geloof... ze komen.

lopachin *luistert* Nee! De bagage moet nog afgehaald worden enzo...!

pauze Ljoebov Andrejevna, vijf jaar heeft ze in het buitenland doorgebracht, ik heb geen idee hoe ze er uit ziet nu. 'n Goed mens was ze, makkelijk, eenvoudig. Ik weet nog goed, ik was een jongen van een jaar of vijftien, en mijn vader zaliger, hij had toen een klein winkeltje

hier, sloeg me met z'n vuist zo hard in m'n gezicht dat het bloed me uit mijn neus liep. We moesten hier zijn voor het één of ander en hij had een stuk in zijn kraag. Ljoebov Andrejevna – ik weet het nog als de dag van gisteren – ze was nog heel jong, zo tener, ze nam me mee naar de waskom, hier, in deze zelfde kamer, de kinderkamer. 'Niet huilen', zei ze. 'Boertje, voor je een meisje bent is 't over'... *pauze* Boertje... mijn vader was een boer, 't is waar, en ik? Moet je zien, 'n wit vest en gele schoenen. Een vlag op een modderschuit. Ik mag dan rijk zijn, een hele smak geld hebben, maar op de keper beschouwd, blijft een boer een boer... *bladert zijn boek door* Zit ik dit boek te lezen en begrijp er niets van. Zat ik te lezen en viel ik in slaap. *pauze*

doenjasja Maar de honden hebben de hele nacht niet geslapen. Die voelen dat het baasje komt.

lopachin Wat heb je toch, Doenjasja?... Je doet zo...

doenjasja Mijn handen trillen. Ik ga zo van mijn stokje.

lopachin Je bent mij veel te fijngevoelig, Doenjasja. Je kleedt je als een dametje en je haar zit net zo... Dat komt niet te pas. Je moet weten wie je bent.

Jepichodov komt op met een bos bloemen. Hij heeft een jasje aan en blinkend gepoetste laarzen, die hevig kraken. Bij het binnenkomen laat hij de bos bloemen vallen.

jepichodov *raapt de bos weer op* Van de tuinman. Hij zegt voor de eetkamer. *geeft de bos aan Doenjasja*

lopachin En breng me een glas kwast.

doenjasja Ik hoor 't wel.

af

jepichodov Er was nachtvorst vannacht, drie graden onder nul, en de kersenbomen staan al volop in bloei. Ik kan niet roepen over dat klimaat van ons. *zucht* Nee. Dat klimaat van ons... 't is nergens goed voor. En kijk, Jermolai Aleksejtsj, als u mij toestaat zou ik daaraan toe willen voegen dat ik eergisteren een paar laarzen heb gekocht die, gelooft u mij, zo ontzettend kraken, dat gelooft u niet. Waar zal ik die nou 's mee insmeren?

lopachin Laat me met rust. Je verveelt me.

jepichodov Iedere dag is er wel iets dat me tegenzit. Maar ik mopper niet, ik ben eraan gewend, ik moet er zelfs om lachen.

Doenjasja op, geeft Lopachin kwast

jepichodov Ik ga maar weer. *loopt tegen een stoel aan, die omvalt* Daar! Nou! *haast triomfantelijk* Ziet u? Neemt u me niet kwalijk dat ik er even bij stil sta, neem me niet kwalijk. Daar sta je toch paf van.

af

doenjasja En mij, moet u nagaan, hij heeft mij een huwelijksaanzoek gedaan, Jepichodov.

lopachin Ah!

doenjasja Ik weet niet... 't Is een lieve man, maar soms ineens, als hij begint te praten kun je er geen wijs uit. 't Klinkt mooi en gevoelig, maar

je kan er geen wijs uit. Toch vind ik hem wel aardig, geloof ik. Hij is waanzinnig verliefd op me. Wat een pechvogel, iedere dag overkomt hem wel iets. Ze plagen hem ermee, allemaal. Twaalf ambachten dertien ongelukken, zeggen ze.

lopachin *luistert* Ik hoor ze, geloof ik... Daar komen ze.

doenjasja Daar komen ze. Wat heb ik toch... Ik krijg 't ijskoud.

lopachin Waarachtig, daar komen ze. Ga mee, ze tegemoet. Zou ze me herkennen? Vijf jaar hebben we elkaar niet gezien.

doenjasja *opgewonden* Ik geloof dat ik flauw val... O... ik val flauw.

We horen twee rijtuigen voorbijrijden. Doenjasja en Lopachin lopen snel af. Het toneel is leeg. In de kamers opzij horen we lawaai. Leunend op een stok beent Firs vlug over het toneel; hij heeft Ljoebov Andrejevna van het station gehaald; hij draagt een ouderwetse livrei en een hoge hoed; hij mompelt wat voor zich heen maar daar is geen woord van te verstaan. Het lawaai achter het toneel neemt toe. Stemmen: Laten we hier toch doorgaan... Ljoebov Andrejevna, Anja, Charlotta Ivanovna met een hondje aan de lijn, allemaal in reiskleding. Warja met een grote jas aan en een hoofddoek om, Gajev, Simeonov- Pisjtsjik, Lopachin, Doenjasja met een pakket en een paraplu, dienstboden met bagage – allemaal lopen ze de kamer door.

anja Laten we hier doorgaan. Weet je nog mama, welke kamer dit is?

ljoebov *blij, in tranen* De kinderkamer!

warja Koud dat ik 't heb, mijn handen zijn helemaal versteend. *tot*
Ljoebov Uw kamers mamaatje, de witte en de violette, hebben we precies
gelaten als ze waren.

ljoebov De kinderkamer, mijn lieve mooie kinderkamer... Hier sliep ik
toen ik klein was... *huilt* En nu voel ik me wéér net een kind... *kust*
haar broer, Warja, dan haar broer weer En Warja is nog precies dezelfde
gebleven, niets veranderd, nog altijd het nonnetje. En ook Doenjasja
herkende ik meteen... *kust Doenjasja*

gajev De trein was twee uur te laat. Wat zeg je me daarvan. Da's ook
slecht geregeld.

charlotta *tot Pisjtsjik* Mijn hond eet ook nootjes.

pisjtsjik *verbaasd* Stel je voor! Stel je voor!

Allen af, behalve Anja en Doenjasja.

doenjasja We hebben zo op jullie zitten wachten. *neemt mantel en hoed*
van Anja aan

anja Ik heb in geen vier nachten geslapen op reis... ik ben door en door
koud.

doenjasja Met de grote vasten zijn jullie op reis gegaan, er lag sneeuw en
't vroom, en nu? Mijn lieve schat! *ze lacht, kust haar* Ik kon haast niet
langer wachten, mijn engel, mijn zonnetje... Ik moet je meteen iets
vertellen, ik kan het geen minuut langer voor me houden...

anja *mat* Wat nu weer?

doenjasja Jepichodov, de kantoorbediende, heeft me de dag na Pasen een
aanzoek gedaan.

anja Altijd hetzelfde met jou... *schikt haar haar* Ik ben al mijn
haarspelden kwijt...

Ze is doodmoe, wankelt zelfs.

doenjasja Ik weet echt niet wat ik ervan denken moet. Hij houdt van me.
Hij houdt zoveel van me.

anja *kijkt door de deur haar kamer in en zegt vertederd* Mijn kamer, mijn
ramen, 't is net of ik nooit weg geweest ben. Ik ben thuis! Als ik morgen
wakker word, hol ik meteen de tuin in... Oh, als ik maar kan slapen. De
hele reis heb ik niet geslapen, zo opgewonden was ik.

doenjasja Eergisteren is Pjotr Trofimov aangekomen.

anja *verheugd* Petja!

doenjasja Hij slaapt in het washok. Anders ben ik maar bang dat ik tot
last ben, zegt hij. *kijkt op haar zakhorloge* Hij had al gewekt moeten
worden, maar Warja wilde dat niet hebben. Je wekt 'm niet, zei ze.

Warja op met een sleutelring aan haar ceintuur.

warja Doenjasja, koffie... vlug... mamaatje wil koffie.

doenjasja Eén minuutje.

af

warja Nou, Goddank, jullie zijn er. Je bent weer thuis. *streelt haar* Mijn
kleine engeltje is weer thuis.

anja Wat ik allemaal heb moeten meemaken.

warja Dat kan ik me voorstellen.

anja Die heenreis alleen al, 't was koud. Van hier tot Parijs zat Charlotta te kletsen en vertoonde haar goochelkunstjes. Waarom heb je me met die Charlotta opgescheept?...

warja Zo'n lange reis helemaal alleen? Maar kind, je bent zeventien!

anja We komen in Parijs aan, koud! Sneeuw! Mijn Frans is verschrikkelijk. Mama woont op de vijfde étage, ik kom binnen, er zitten een stel Fransen, een paar dames en een oude pater met een boek, en een róók, om te snijden, zo ongezellig. Ineens had ik medelijden met Mama, ik had zo met haar te doen, ik nam haar hoofd tussen mijn handen, en hield het heel lang vast, ik kon het niet meer loslaten. Mama streelde me toen... Ze was erg lief... en ze huilde...

warja *in tranen* Niet zeggen... niet zeggen...

anja Haar villa bij Menton had ze al verkocht, ze had niets meer, niets. Ook van mijn geld is geen kopeke over, we konden maar net hiernaartoe komen. En Mama begrijpt 't niet. In de stationsrestaurants bestelt ze het duurste van het duurste en geeft de obers ieder een roebel fooi. Charlotta is net zo. En Jasja bestelt hetzelfde als wij. Ontzettend gewoon. Jasja is Mama's lakei weet je, we hebben hem meegebracht...

warja Ik heb hem gezien, de vlegel.

anja Nou, en nou jij? Zijn de rentes betaald?

warja Waarvan?

anja Mijn God, mijn God!

warja In augustus wordt het landgoed verkocht.

anja O God...

*Lopachin kijkt om de hoek van de deur en mekkert bèèèèè en verdwijnt
weer*

warja *in tranen* O, die krijgt er van mij nog eens één! *dreigt met haar
vuist*

anja *omhelst Warja zachtjes* Warja, heeft hij je nu al gevraagd?

Warja schudt het hoofd ontkennend.

Hij houdt toch van je?... Waarom praten jullie het niet uit? Waar wachten
jullie op?

warja Ik geloof dat het nooit iets wordt tussen ons. Hij heeft het zo druk
met zijn zaken. Hij heeft andere dingen aan zijn hoofd. God zij hem
genadig, ik vind het zo moeilijk om hem te zien. Iedereen praat over onze
bruiloft, iedereen feliciteert me, maar in werkelijkheid is er helemaal
niets... een droom... *op 'n andere toon* Die broche, die je daar hebt...
net een kleine...

anja Heeft mama gekocht. *loopt haar kamer in, praat vrolijk, kinderlijk*
In Parijs heb ik gevlogen in een luchtballon.

warja En nu is mijn engeltje weer thuis. De allermooiste is weer thuis.
Inmiddels is Doenjasja opgekomen met de koffieketel, en zet koffie.

warja *bij de deur* Weet je, de hele dag loop ik, terwijl ik de huishouding
doe, maar te dromen en te dromen. Kon ik jou maar met een rijke man
laten trouwen, dan zou ik pas gerust zijn, dan ging ik een bedevaart

maken, eerst naar Kiev... en dan naar Moskou en zo verder, van de ene heilige plaats naar de andere... Op bedevaart zou ik gaan, op bedevaart... wat een zegen zou dat zijn...

anja De vogels in de tuin zingen. Hoe laat is het nu?

warja Over drieën. Je moet gaan slapen mijn engeltje.

Ze gaat Anja's kamer in.

Wat een zegen!

Jasja op met een reisdeken en koffer. Hij loopt omzichtig over het toneel.

jasja Mag ik hier misschien even langs?

doenjasja Ik ken je niet meer terug, Jasja.

Wat ben je veranderd, in het buitenland!

jasja Hm... en wie ben jij?

doenjasja Toen je hier wegging was ik zó! *wijst een hoogte aan vanaf de vloer* Doenjasja, de dochter van Fjedor Kozojedov. Eh! Je weet 't niet meer!

jasja Hm, augurkie! *kijkt om zich heen en omhelst haar; ze geeft een gil en laat een schoteltje vallen*

Jasja snel af

warja *bij de deur, ontstemd* Wat is er nu weer?

doenjasja *in tranen* Ik heb een schoteltje gebroken...

warja Scherven brengen geluk.

anja *komt de kamer uit* We moeten mama vertellen dat Petja er is...

warja Ik heb gezegd, dat niemand hem wakker mag maken.

anja *peinzend* Zes jaar geleden stierf mijn vader, hè? *Warja knikt* Nog geen maand later verdronk Grisja, mijn broertje, in de rivier, zo'n lieve jongen, pas zeven jaar was-ie. En dat heeft Mama niet kunnen verwerken, en daarom ging ze weg, weg, zonder om te kijken... *barst los* Als ze eens wist hoe goed ik haar begrijp! *pauze* Want Petja Trofimov was Grisja's onderwijzer, die roept misschien alles weer bij haar wakker.

Firs op, in een jasje en een wit vest

firs *loopt bezorgd naar de koffieketel* Mevrouw wil de koffie hier gebruiken... *trekt witte handschoenen aan* Is de koffie klaar? *streng tot Doenjasja* Hé jij, de room?!

doenjasja O, mijn God...

snel af

firs *bezig met de koffieketel* Ach jij, niksnut... *mompelt voor zich heen* Terug uit Parijs... Meneer ging in vroeger jaren ook vaak naar Parijs... met de koets... *lacht*

warja Firs, wat is er?

firs Geheel tot uw dienst. *opgewekt* Mijn mevrouw is terug! Dat ik dat heb mogen beleven! Nu kan ik tenminste in vrede gaan... *huilt van vreugde*

Op komen Ljoebov, Gajev, Pisjtsjik, Lopachin; Pisjtsjik in een jas van fijne stof en pofbroek; Gajev maakt bij het lopen bewegingen, alsof hij aan het biljarten is.

ljoebov Hoe was het ook weer? Wacht even... De gele in de hoek,
doublet over het midden!

gajev Snijden in de hoek. Carambole. Vroeger sliepen wij in deze zelfde
kamer, zusje, jij en ik samen, en nu ben ik al 51... vreemd hè... of
niet...?

lopachin Ja, de tijd gaat voorbij.

gajev Wat?... Heh?

lopachin De tijd, zeg ik, gaat voorbij.

gajev Het ruikt hier naar... patchouli!

anja Ik ga slapen. Welterusten Mama. *kust haar*

ljoebov Mijn lieve kleine schat. *kust haar handen* Ben je blij dat je thuis
bent? Ik ben nog steeds mezelf niet.

anja Dag... oom.

gajev *kust haar op wangen en handen* God zij met je. Wat lijkt jij op je
moeder! *tot Ljoebov* Ljoeba, op die leeftijd zag jij er precies zo uit.

Anja geeft Lopachin en Pisjtsjik een hand, dan af, deur achter zich dicht.

ljoebov Ze is doodop.

pisjtsjik 'n Hele rit als u 't mij vraagt.

warja *tot Lopachin en Pisjtsjik* Nou heren? Drie uur! U moet weten
hoever u gaan kan!

ljoebov *lacht* Jij bent geen haartje veranderd, Warja. *trekt haar naar zich
toe en kust haar* Ik drink m'n koffie op en dan gaan we allemaal.

Firs schuift haar een kussen onder de voeten.

Dank je! Lieve vriend! Ik ben verslaafd geraakt aan koffie. Ik drink het dag en nacht. Dank je wel, m'n ouwetje. *kust Firs*

warja Ik ga even kijken of alle bagage binnen is...

af

ljoebov Zit ik hier, echt? *lacht* Ik zou wel willen ronddansen, zwaaien met mijn armen. *slaat haar handen voor haar gezicht* Ik denk ineens dat ik droom, God weet hoeveel ik van mijn eigen land hou, ik hou er zoveel van, ik kon in de trein niet naar buiten kijken, of ik moest huilen. *in tranen* Enfin, ik moet mijn koffie drinken. Dank je Firs, dank je mijn ouwetje, ik ben zo blij dat je nog leeft.

firs Eergisteren.

gajev Hij hoort slecht.

lopachin 't Is mijn tijd. Ik moet om vijf uur meteen door naar Charkov.

Wat jammer. Ik wou een beetje naar u kijken, een beetje met u praten... U bent nog altijd even fantastisch.

pisjtsjik U bent nog veel mooier... gekleed op zijn Parijs... Ik sla er steil van achterover...

lopachin Uw broer hier zegt, dat ik een boerenpummel ben, 'n rijk geworden proleet, maar het is mij om het even. Laat hem maar praten. Ik zou alleen willen dat u me vertrouwde... terwille van vroeger, dat die wonderbaarlijke ontroerende ogen van u me net zo aankeken als vroeger. Barmhartige God! Mijn vader was lijfeigene van uw grootvader en van uw vader, maar u, u hebt destijds zoveel voor me gedaan, dat ik dat

allemaal vergeten ben en van u houd als van mijn eigen zuster... meer nog dan van mijn eigen zuster.

Ijoebov Ik kan niet blijven zitten, ik ben te gelukkig...

Ze komt snel uit haar stoel en loopt in heftige opwindung op en neer.

Ik overleef deze vreugde niet. Jullie mogen gerust om me lachen, ik ben een malle idioot mijn eigen lieve kast... *kust kust* Dag lief tafeltje van me.

gajev Toen je weg was is onze njanja gestorven.

Ijoebov *gaat weer zitten en drinkt haar koffie* Ja, God hebbe haar ziel. Ze hebben 't me geschreven.

gajev En Anastasi is gestorven. En schele Petroesjka werkt nu in de stad bij de commissaris van politie. *haalt een zak snoepjes uit zijn zak en steekt er een in zijn mond*

pisjtsjik Mijn dochter Dasjenka... U moet de groeten hebben.

Iopachin Ik wil u iets erg leuks vertellen, iets aangenaams. *kijkt op zijn horloge* Ik moet weg nu, er is geen tijd meer om te praten... Nou ja – ik – eh – in twee, drie woorden dan. U weet natuurlijk dat de kersentuin wordt verkocht, er zijn te veel schulden, de veiling is vastgesteld op 22 augustus, maar maakt u zich geen zorgen, mijn lieve mevrouw, u zal er geen oog minder om dichtdoen, er is een uitweg... Kijk, mijn plan is dit. Luister goed. Uw landgoed ligt nog geen half uur van de stad af, de trein loopt er vlak langs en als de kersentuin en het stuk land aan de rivier nou verdeeld worden in stukjes grond voor de zomer en als u die dan verpacht

om daar zomerhuisjes op te zetten, dan vangt u daarvan minstens 25.000 per jaar.

gajev Met alle respect, wat een nonsens!

firs Stel je voor!

lopachin Tot voor kort had je op het land alleen de heren en de boeren, maar nu zijn daar de zomergasten nog bijgekomen. Alle steden tot de kleinste toe, zijn tegenwoordig omgeven door zomerhuizen. En je kan rustig zeggen, dat de mensen met een zomerhuis binnen de twintig jaar niet meer te tellen zijn. Nu zitten ze nog thee te drinken op hun warandaatje, maar tien tegen één dat ze op een goeie dag hun lapje grond gaan bewerken, en dan wordt ook uw kersentuin gelukkig, rijk, welvarend...

gajev *woedend* Wat een nonsens!

Warja en Jasja op

warja O, mamaatjelief, er zijn twee telegrammen voor u gekomen.

Ze zoekt een sleutel uit en maakt met veel lawaai een antieke kast open.

Hier zijn ze.

ljoebov Die zijn uit Parijs.

Ze verscheurt de telegrammen zonder ze gelezen te hebben.

Parijs is afgelopen...

gajev Maar weet jij, Ljoeba, hoe oud deze kast is? Een week geleden heb ik de onderste la eruit gehaald, ik kijk... eh... d'r zitten cijfers in gebrand. De kast is precies honderd jaar geleden gemaakt! Nou? Heh? We

zouden zijn jubileum kunnen vieren. Een levenloos voorwerp, maar toch, hoe dan ook, de boekenkast...

pisjtsjik *verbaasd* Honderd jaar... Stel je voor!

gajev Ja... dit is een prachtstuk... *voelt aan de kast* Lieve, zeer vereerde kast! Ik groet je! Ik zegen je bestaan, een bestaan dat nu al meer dan honderd jaar verwijst naar de heldere idealen van goedheid en rechtvaardigheid; je zwijgende oproep tot vruchtbare arbeid heeft in deze afgelopen honderd jaar niets aan kracht ingeboet, *in tranen* generaties lang heb je in onze familie de moed, het geloof in een betere toekomst levend gehouden, en ons opgevoed in de idealen van het goede en dat wij onszelf bewust moeten zijn van onze plaats in de samenleving.

lopachin Ja...

ljoebov Je bent nog altijd dezelfde, Ljonja.

gajev *ietwat verlegen* Van de bal rechts in de hoek! Snijden, over het midden, carambole!

lopachin *op zijn horloge kijkend* Nou, het is mijn tijd.

jasja *geeft Ljoebov pillen* Zoudt u nu uw pillen kunnen innemen...

pisjtsjik Geen medicijnen nemen, lieve... nergens voor nodig... Niet dat het kwaad kan... maar ze doen ook geen goed. Geef eens hier... zeer geëerde mevrouw... *pakt de pillen, schudt ze uit in zijn handpalm, blaast erop, eet ze op en neemt een slok kwast na* Alsjeblieft.

ljoebov *geschrokken* Maar bent u krankzinnig geworden?

pisjtsjik Alle pillen ingenomen.

lopachin Wat een vreetzak.

Allen lachen.

firs Hij was met Pasen bij ons en toen heeft hij de helft van de augurken opgegeten... *mompelt*

ljoebov Waar heeft hij 't nou over?

warja Hij mompelt al drie jaar zo! We zijn er aan gewend.

jasja De leeftijd.

Charlotta loopt in een witte strakke jurk met ceintuur waaraan een lorgnet, over het toneel.

lopachin Neem me niet kwalijk, Charlotta Ivanovna, ik heb nog geen tijd gehad om u goeiendag te zeggen. *wil haar hand kussen*

charlotta *trekt haar hand voor hem weg*

Als iemand u de hand geeft om te kussen, neemt u de volgende keer de elleboog en dan de schouder...

lopachin Ik heb geen geluk vandaag.

Allen lachen.

Charlotta Ivanovna, doe eens een goocheltruc!

ljoebov Charlotta, doe eens een goocheltruc!

charlotta Niets daarvan, ik wil slapen.

af

lopachin Over drie weken zien we elkaar weer. *kust Ljoebov de hand* Tot dan. 't Ga u goed. 't Is tijd. *tot Gajev* Tot ziens. *omhelst Pisjtsjik* Tot ziens. *geeft Warja een hand, dan Firs en Jasja* Ik heb helemaal geen zin

om te gaan. *tot Ljoebov* Als u uw gedachten nog 's laat gaan over die zomerhuisjes en u komt tot een besluit, laat me dat dan weten, een krediet van zo'n 50.000 krijgen we wel, daar zorg ik voor. Denk er maar eens goed over na.

warja Ja, gaat u dan toch eindelijk!

lopachin Ik ga, ik ga

af

gajev Vlerk! Overigens pardon... Warja gaat met hem trouwen, hij is

Warja's aanstaande.

warja Niet zeggen, oompjelief, overbodig gepraat.

ljoebov Wat nou, Warja, ik zou heel erg blij zijn. 't Is een goeie kerel.

pisjtsjik Een kerel... dat moet gezegd worden... uit één stuk... en mijn

Dasjenka... zegt dat ook... ze zegt... van alles en nog wat. *begint te*

snurken maar wordt weer wakker Maar even zo goed, zeer geachte

mevrouw... leent u mij 240 roebel... geeft u mij 240 roebel te leen...

morgen moet mijn hypotheekrente betaald worden...

warja *geschrokken* We hebben 't niet, we hebben 't niet!

ljoebov Ik heb in elk geval helemaal niets.

pisjtsjik Ik vind wel iets. *lacht* Ik geef de moed nooit op. Weet u, ik denk

wel eens, nu is alles misgelopen, ik ben verloren, maar kijk... ze leggen

een spoorlijn aan over mijn land en... ze betalen me er voor. En zo

gebeurt er altijd wel weer wàt, is 't vandaag niet, dan is 't wel morgen...

Wint Dasjenka de 100.000, ze heeft een lootje.

ljoebov De koffie is op, we kunnen naar bed.

firs *borstelt Gajev af* Alweer je goeie broek niet aan.

Gajev kijkt Firs aan.

Wat moet ik met u beginnen?

warja *zachtjes* Anja slaapt. *doet zachtjes het raam open* De zon is al op, het is niet koud. Kijk toch eens, mamaatje, wat een schitterende bomen!

Mijn god, ruik 'ns, die lucht! De spreeuwen kwetteren.

gajev *doet het andere raam open* De tuin is helemaal wit. Weet je nog Ljoeba? Daar, die lange laan, kaarsrecht, als een strakgespannen riem glinsterend in het maanlicht. Weet je nog wel? Ben je 't niet vergeten?

ljoebov *kijkt door het raam de tuin in* Ah, mijn kinderjaren, mijn pure, onschuldige kinderjaren. In deze kamer heb ik geslapen, van hieruit keek ik de tuin in, het geluk werd samen met mij wakker, iedere ochtend, hij was toen net zo, er is niets veranderd. *lacht blij* Helemaal, helemaal wit. O, tuin van mij! Na de donkere natte herfst en de koude winter ben je weer jong, vervuld van geluk, de engeltjes in de hemel hebben je niet in de steek gelaten...

Als er maar iemand de zware steen van mijn borst en mijn schouders kon afnemen, als ik mijn verleden maar kon vergeten!

gajev Ja, en de tuin wordt verkocht vanwege de schulden... hoe vreemd dat ook mag klinken...

ljoebov Kijk, Mama zaliger loopt door de tuin in een witte jurk!

lacht Ze is het!

gajev Waar?

warja God mag u bijstaan, mamaatjelief.

ljoebov Er is niemand, verbeelding. Rechts in de bocht bij het prieel staat een wit boompje, krom gebogen... en dat lijkt op een oud vrouwtje.

Trofimov komt op, in een versleten studentenuniform en bril op.

ljoebov Wat een heerlijke tuin! Een zee van witte bloesem, de blauwe hemel...

trofimov Ljoebov Andrejevna!

Ze draait zich naar hem om.

Ik zeg u alleen maar even goeiendag en dan ga ik meteen weer. *kust haar onstuimig de hand* Ze hadden mij gezegd dat ik tot morgen moest wachten, maar daar had mijn geduld geen tijd voor...

Ljoebov kijkt hem verbaasd, bevreemd aan.

warja *in tranen* Dat is Petja Trofimov...

trofimov Petja Trofimov, de vroegere onderwijzer van uw Grisja...

Werkelijk... Ben ik dan zo veranderd?

Ljoebov sluit hem in haar armen en huilt zachtjes.

gajev *in de war* Toe nou, toe nou, Ljoeba!

warja *huilt* Ik heb je toch gezegd Petja dat je moest wachten tot morgen.

ljoebov Mijn Grisja, mijn jongen... Grisja, mijn zoon...

warja Niets aan te doen, mamaatjelief, Gods wil.

trofimov *zwakjes, in tranen* Niet doen, niet doen...

ljoebov *huilt zachtjes* 't Jongetje is verongelukt, verdronken... waarom?
Waarom, mijn vriend? *zachter* Anja slaapt daar en ik praat zo hard... ik
maak lawaai... Ach Petja? Waarom ben je zo lelijk geworden, waarom
oud?

trofimov In de trein noemde een boerenvrouw mij 'Die kale meneer'.

ljoebov Je was toen nog een echte jongen, zo'n lief studentje, en nu wordt
je haar dun, een bril. Ben je echt nog altijd student?

Ze gaat naar de deur.

trofimov Zo zou je 't kunnen noemen: een eeuwige student.

ljoebov *kust Gajev, dan Warja* Nou, ga slapen... Jij bent oud geworden,
jij, Leonid.

pisjtsjik *loopt achter haar langs* Dus, naar bed nu... ah, die poot van me!

Ik blijf hier, bij jullie. Ik moet... eh Ljoebov Andrejevna, mijn liefste,
morgenvroeg moet ik eh... 240 roebel.

gajev Hij denkt aan niets anders!

pisjtsjik 240 roebel... de hypotheekrente moet betaald!

ljoebov Ik heb geen geld, beste vriend.

pisjtsjik Ik geef het terug, lieverdje... een bedragje van niets...

ljoebov Nou... goed... , Leonid geef het hem... geef op, Leonid.

gajev Ik 't hem geven? Morgen brengen.

ljoebov Wat doet 't er toe? Geef nou... hij heeft het nodig... hij geeft het
terug!

Ljoebov, Trofimov, Pisjtsjik en Firs gaan af. Gajev, Warja en Jasja blijven.

gajev Mijn zuster heeft nog altijd niet afgeleerd om met geld te smijten.

tot Jasja Uit m'n buurt, jongetje, je ruikt naar kippe-stront.

jasja *lacht smalend* En u, Leonid Andrejitsj, u bent nog altijd precies dezelfde.

gajev Wah? *tot Warja* Wat zei-d-ie?

warja *tot Jasja* Je moeder is uit het dorp gekomen. Gisteren al. Ze zit bij het personeel. Ze wil je zien...

jasja God zij met haar.

warja Ach, onbeschaamde vlerk!

jasja Moest dat zo nodig? Ze had toch ook morgen kunnen komen?

af

warja Mamaatje is nog altijd dezelfde, helemaal niets veranderd. Als het aan haar lag, gaf ze alles weg.

gajev Ja. *pauze* Als ze tegen 'n bepaalde ziekte heel veel middeltjes voorschrijven, wil dat zeggen, dat die ziekte ongeneeslijk is. Ik pieker, ik pijnig mijn hersens, ik weet veel middeltjes, heel veel, dus dat betekent in feite: niet één. Het zou goed zijn als we van iemand 'n erfenis kregen, het zou goed zijn als we voor onze Anja een hele rijke vent konden vinden, het zou goed zijn om naar Jaroslavl te gaan om ons geluk te beproeven bij ons tantetje, de gravin. Tante is vast en zeker heel rijk, heel rijk.

warja *huilt* Kwam God ons maar te hulp!

gajev Geen tranen. Tante is heel rijk, maar ze mag ons niet. Om te beginnen is mijn zuster getrouwd met een advocaat die niet van adel is...

Anja verschijnt in de deuropening.

gajev Getrouwd met iemand die niet van adel is, en bovendien kan je nou niet bepaald zeggen, dat ze wat je noemt een deugdzaam leven heeft geleid. Ze is een goeie, lieve, een voortreffelijke vrouw, ik hou heel veel van haar, maar welke verzachtende omstandigheden je ook verzint, je zult moeten toegeven dat ze lichtzinnig is. Dat merk je aan de kleinste beweging die ze maakt.

warja *fluistert* Anja staat bij de deur.

gajev Wat? *pauze* Merkwaardig, er is iets in mijn rechteroog gevlogen... ik kan haast niks zien. En toen donderdag, toen ik op de rechtbank was...

Anja komt binnen.

warja Waarom slaap jij niet, Anja?

anja Ik kan niet slapen. Ik kan 't niet.

gajev Mijn lief klein meisje! *kust Anja's handen en wangen* Mijn kindje... *in tranen* Je bent niet mijn nichtje, jij bent mijn engel, je bent mijn alles. Geloof me, echt, geloof me...

anja Ik geloof je, oom. Iedereen houdt van je en heeft respect voor je... maar lieve oom, je moet je mond houden. Alleen al wat je daar over mijn moeder zei, over je eigen zuster? Waarom zei je dat?

gajev Ja, ja... *bedekt zijn gezicht met haar handen* Het is eigenlijk verschrikkelijk! Mijn God, mijn God vergeef me. En vanmorgen heb ik

een redevoering afgestoken tegen de kast... Wat dom, hè? En toen ik uitgesproken was, realiseerde ik mij pas hoe dom.

warja 't Is waar, oompje, u moest maar liever uw mond houden. Houd uw mond en basta.

anja Als je je mond zou kunnen houden, zou je 't zelf ook veel rustiger hebben.

gajev Ik hou mijn mond. Alleen dit nog. Donderdag was ik op de rechtbank, enne...

ik liep een paar bekenden tegen 't lijf, we begonnen een praatje over 't één en 't ander, enne... nou schijnt er iets te regelen te zijn, een lening of zo tegen een schuldbekentenisje, om de rente aan de bank te betalen.

warja Kwam God ons maar te hulp!

gajev Dinsdag stap ik op de trein en dan ga ik er nog eens over praten. *tot Warja* Geen tranen. *tot Anja* Je mama moet praten met Lopachin, hij kan haar natuurlijk niets weigeren... En als jij goed bent uitgerust, pak jij ook de trein en jij gaat naar Jaroslavl, naar de gravin, je oudtante. Nou? Zo pakken we de zaak van drie kanten aan – en 't schaap is geschoren. Wij betalen de rente, daar ben ik van overtuigd... *steekt een snoepje in zijn mond* Op mijn eer, op alles wat je maar wilt, ik zweer je het landgoed wordt niet verkocht! *opgewonden* Op mijn geluk zweer ik het. Hier, mijn hand erop, jullie mogen me waardeloos vinden, een vent zonder eer, als ik het tot een verkoping laat komen. Ik zweer het op alles wat ik ben.

anja *is weer kalm geworden en voelt zich tevredengesteld* Wat ben jij goed, oom, wat knap. *omhelst hem* Nu ben ik rustig! Ik ben rustig! Ik ben gelukkig.

Firs komt op.

firs *op verwijtende toon* Leonid Andrejitsj, God zal u straffen. Wanneer gaat u nou slapen?

gajev Direct, direct. Ga jij maar Firs, 't is goed. Ik kleed me zelf wel uit. Nou, kindertjes, naar bed naar bed zei Duimelot... de details komen morgen, nu gaan we slapen. *kust Anja en Warja* Ik ben nog een man van voor de oorlog. Niet bepaald een plezierige tijd, maar – en dat mag best 'ns gezegd worden – mijn standpunten ben ik trouw gebleven, al heb ik daar veel voor moeten verduren. 't Is niet zonder reden dat de boeren veel van mij houden. Boeren moet je kènnen. Je moet weten, hoe je...

anja Daar begin je wéér, oom.

warja Oompje, houd toch uw mond.

firs *boos* Leonid Andrejitsj!

gajev Ik ga, ik ga... We begeven ons te ruste... Over twee banden, naar het midden! Dan via de witte, carambole... *gaat af en Firs trippelt achter hem aan*

anja Ik ben nu rustig. Naar Jaroslavl gaan, daar heb ik geen zin in, ik vind die oudtante niet lief, maar ik ben in ieder geval weer rustig. Dank zij oom! *gaat zitten*

warja We moeten slapen. Ik ga. Toen jij weg was zijn hier zulke nare dingen gebeurd. Je weet wel, die oude bediendenkamers, waar Efimjoesjka woont, Polja, Evestiknei, ja... en Karp? Nou, die begonnen allerlei uitschot binnen te halen en die lieten ze daar een nachtje slapen. Ik heb daar niets van gezegd. Alleen, ik hoor ineens dat er praatjes rondgaan over mij, alsof ik gezegd zou hebben hun niks anders te eten te geven dan grauwe erwten. Uit gierigheid, begrijp je wel. En dat kwam allemaal van Evestiknei... God, denk ik, als 't dan zo moet, denk ik... wacht jij maar eens even. Ik roep Evestiknei bij me...

Ze gaapt.

Hij komt binnen... Wat is dat nou, zeg ik... Evestiknei... stomkop die je bent *kijkt naar Anja Anesjka... in slaap gevallen... helpt haar overeind* We gaan naar bedje toe... Kom mee... mijn schattekind is in slaap gevallen... Kom mee.

beiden af

Ver achter in de tuin speelt een herder op zijn schalmei. Trofimov loopt het toneel over en blijft staan als hij Anja en Warja ziet.

warja Ssst, ze slaapt... slaapt... Kom maar m'n kindje...

anja *slaapdronken* Ik ben zo moe... allemaal klokken... oom... lieve... en Mama en oom...

warja Kom mee, kindje, kom mee...

Ze gaan Anja's kamer in.

trofimov *ontroerd* Mijn zonnetje! Mijn lente!

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk

TWEEDE BEDRIJF

Een veldje. Een oud, scheefgezakt kapelletje dat allang niet meer wordt gebruikt. Daarnaast een grote put en grote stenen, die waarschijnlijk ooit als grafstenen dienst hebben gedaan, en een oud bankje. Je kunt de weg naar Gajev's landgoed zien. Aan de zijkant, meer naar achteren, donkere populieren, waar de boomgaard begint. In de verte een reeks telegraafmasten, en heel ver aan de horizon het onduidelijke silhouet van een grote stad, die je alleen bij helder weer goed kunt zien. De zon gaat weldra onder. Charlotta, Jasja en Doenjasja zitten op het bankje. Daarnaast staat Jepichodov. Hij speelt op een gitaar. Iedereen zit in gedachten verzonken. Charlotta draagt een oude pet. Ze neemt een geweer van haar schouder en verandert iets aan de gesp van de draagriem.

charlotta *peinzend* Ik heb geen geldig paspoort, ik weet niet hoe oud ik ben, maar ik denk altijd maar dat ik nog jong ben. Toen ik een klein meisje was, reisden mijn vader en mamaatje de jaarmarkten af en gaven voorstellingen, hele goeie. En ik maakte de salto mortale en allerlei andere kunstjes. En toen papaatje en mamaatje dood waren, nam een Duitse dame me bij zich in huis, die liet me leren. Goed. Ik groeide op en ik werd vanzelf gouvernante. Maar waar ik vandaan kom, en wie ik ben,

weet ik niet... Wie mijn ouders waren, misschien waren ze niet eens getrouwd... ik weet het niet. *haalt een augurk uit haar zak en eet die op*
Ik weet helemaal niks. *pauze* Ik zou zo graag eens praten, maar met wie... ik heb niemand.

jepichodov *speelt gitaar en zingt daarbij*

Wat raakt mij 't goede van de wereld,
wat geef ik om vijand of vriend...

Fijn is dat, spelen op de mandoline!

doenjasja Dat is een gitaar, geen mandoline. *kijkt in haar zakspiegeltje en poedert zich*

jepichodov Voor een gek die verliefd is, is dit een mandoline. *zingt*

Was mijn warmkloppend hart
maar tesamen gesmeed met het jouwe

Jasja zingt mee.

O vuur van de liefde

charlotta Lelijk zingen die kerels... foei, net jakhalzen.

doenjasja *tot Jasja* Even zo goed, wat een geluk, om 'n tijdje in het buitenland te zijn.

jasja Ja, natuurlijk. Dat zal ik u niet betwisten. *gaapt en steekt een sigaar op*

jepichodov Uitgemaakte zaak. In het buitenland hebben ze de boel allang voor mekaar.

jasja Spreekt vanzelf.

jepichodov Ik ben een ontwikkeld mens, ik lees allerlei interessante boeken, maar ik begrijp absoluut niet wat ik eigenlijk wil: leven, of me een kogel voor mijn kop schieten, om 't zo maar 's te zeggen, maar desalniettemin heb ik altijd een revolver bij me. Alsjeblieft... *laat revolver zien*

charlotta Dat doet de deur dicht. Nou ga ik weg! *hangt het geweer om haar schouder* Jij, Jepichodov, jij bent een hele slimme kerel, maar ook 'n hele afschuwelijke kerel. De vrouwen zullen wel heel veel van je houden. Brrr! *loopt weg* Die hoogvliegers zijn allemaal even stom, niet één waar ik mee praten kan... Altijd ben ik alleen, alleen... ik heb niemand, en... wie ik ben, waarom ik er ben, God mag 't weten... *gaat zonder haast af*

jepichodov Eerlijk gezegd, en dan praat ik nog niet over andere dingen, kan ik onder meer van mezelf zeggen, dat het lot geen medelijden met me heeft, netzomin als de storm met een piepklein bootje. Ik wil maar zeggen, stel dat ik het mis heb, waarom word ik dan vanmorgen wakker, bij wijze van spreken, ik kijk en ineens, zie ik een afschuwelijke harige spin op mijn borst zitten... zó een. *geeft het aan met zijn vingers* En ook als ik een glas kwast neem... om op te drinken... ja hoor... Kijk maar, wat zie ik... iets hoogst onaangenaams... een soort kakkerlak. *pauze* Hebt u Buckle gelezen? *pauze* Mag ik u misschien even lastig vallen Avdotja Fjodorovna? Eén enkel woord...

doenjasja Zegt u 't maar!

jepichodov Ik zou graag met u onder vier ogen...

Hij zucht.

doenjasja *in de war* Goed... alleen, haalt u dan eerst even mijn manteltje... 't hangt naast de kast... het wordt hier een beetje vochtig, een beetje kil...

jepichodov Uitstekend... ik haal 't... nu weet ik wat ik doen moet, met mijn revolver... *pakt zijn gitaar en loopt tokkelend af*

jasja Twaalf ambachten, dertien ongelukken. Stomme kaffer onder ons gezegd!

doenjasja God geve dat hij z'n eigen niet doodschiet. *pauze* Ik ben toch zo zenuwachtig geworden, ik maak me de hele tijd ongerust. Toen ik nog maar een klein meisje was, ben ik al bij meneer in huis gekomen, ik ben het eenvoudige leven niet meer gewend, en hier, mijn handen, blank... blank als bij een echte dame. Ik ben overgevoelig geworden, fijntjes, voornaam, alles vind ik even eng... zo vreselijk. *tot Jasja* En als jij me bedriegt, dan weet ik niet waar 't naartoe moet met mijn zenuwen.

jasja *kust haar* Augurkie. Natuurlijk moet ieder meisje goed beseffen wie ze is, en ik heb nergens zo het land aan als aan een meisje dat zich slecht gedraagt.

doenjasja Ik ben zo vreselijk verliefd op je geworden, je bent zo ontwikkeld, je kunt over alles meepraten. *pauze*

jasja Tja. *gaapt* ... Ik voor mij, ik zie het zo: als een meisje verliefd is... op iemand... dan betekent dat, dat ze onzedelijk is. *pauze* Lekker, 'n

sigaar roken in de frisse lucht... *fluistert* Ze komen hierheen... Mijnheer en mevrouw...

Doenjasja omhelst hem hartstochtelijk.

jasja Ga naar huis, doe net of je in de rivier bent wezen zwemmen, neem dit paadje, anders kom je ze tegen en dan zouden ze kunnen denken dat wij samen hadden afgesproken. Dat moet ik niet hebben.

doenjasja *moet hoesten* Ik heb hoofdpijn gekregen van die sigaar...

af

Jasja blijft achter. Hij gaat achter het kapelletje zitten. Ljoebov, Gajev en Lopachin komen op.

lopachin Er moet 'n definitieve beslissing genomen worden. De tijd staat niet stil. De kwestie is doodeenvoudig. Stemt u erin toe om het landgoed voor zomerhuisjes te verkavelen, of niet? U hoeft maar één woord te zeggen: ja of nee! Eén woord!

ljoebov Wie rookt er hier van die afschuwelijke sigaren? *gaat zitten*

gajev Heh... wat 'n geluk, dat ze die spoorbaan aangelegd hebben... *gaat zitten* Naar de stad gereden en ontbeten... de gele over de band! Ik ga maar eerst even naar binnen... Speel ik één partijtje.

ljoebov Tijd genoeg.

lopachin Eén woordje! *met aandrang* Geeft u mij toch antwoord!

gajev *gapend* Heh?

ljoebov *kijkt in haar portemonnaie* Gisteren zat er een heleboel geld in en vandaag bijna niets. Die arme Warja voert voor de zuinigheid iedereen

pap, in de keuken krijgen de ouwetjes alleen nog maar bonen, en ik geef maar uit als 'n kip zonder kop.

Ze heeft haar beurs laten vallen; de geldstukken rollen over de grond.

Nou nog strooien ook... *wordt boos*

jasja Pardon... mag ik... ik raap ze meteen op. *raapt de munten op*

ljoebov Als je zo lief wilt zijn, Jasja. En waarom ben ik met de trein gegaan om te lunchen? Dat armoedige restaurantje van u, met muziek; het tafellinnen ruikt er naar zeep... Waarom drink je zo veel, Ljonja?

Waarom eet je zo veel? Waarom praat je zo veel? Vandaag in 't restaurant heb je weer zo veel gepraat, en allemaal onzin. Over de jaren '70, over de symbolisten. En met wie? Praten met de obers, over symbolisten!

lopachin Ja.

gajev *wuift met zijn hand* Ik ben onverbeterlijk... blijkbaar... *geïriteerd tot Jasja* Wat moet jij nou? Dat loopt maar de hele tijd om mij heen te scharrelen...

jasja *lacht* Als ik u hoor praten, dan móet ik lachen.

gajev *tot Ljoebov* Of ik, of hij.

ljoebov Ga weg, Jasja, schiet op.

jasja *geeft Ljoebov haar portemonnaie terug* Ik ga al. *kan zijn lachen niet houden* À la minute.

af

lopachin Die schatrijke Deriganov is van plan om uw landgoed te kopen. Ik heb gehoord dat hij persoonlijk naar de veiling komt.

Ijoebov Maar... waar hebt u dat gehoord?

Iopachin In de stad.

galev Onze tante in Jaroslavl heeft beloofd iets te sturen, maar wanneer en hoeveel ze stuurt weten we niet...

Iopachin Hoeveel stuurt ze? Honderdduizend, tweehonderd?

Ijoebov Nou... 'n tien, vijftienduizend, en daar zijn we al heel blij mee.

Iopachin U moet me niet kwalijk nemen, maar zulke lichtzinnige mensen als u, zo zonderling, zo onzakelijk, heb ik nog nooit ontmoet. U wordt in klare taal te verstaan gegeven, dat uw landgoed verkocht gaat worden, en u doet net of u 't niet begrijpt.

Ijoebov Wat moeten we dan doen? Leg 't ons uit: wat?

Iopachin Ik leg 't u iedere dag uit. Iedere dag zeg ik u steeds weer hetzelfde: òn de kersentuin òn het landgoed moeten hoognodig verpacht worden voor zomerhuisjes en dat moet nu, op staande voet – de veiling staat voor de deur! Begrijp dat dan toch! Eén keer een definitieve beslissing ten aanzien van die zomerhuisjes, en u krijgt zoveel geld als u hebben wilt en dan bent u gered.

Ijoebov Zomerhuisjes en zomergasten – 't is zo banaal – u neemt me niet kwalijk!

galev Volstrekt met je eens.

Iopachin Of ik ga janken, of ik ga gillen, of ik zak zo in mekaar. Ik kan niet meer! U heeft me uitgewrongen. *tot Gajev* 'n Oud wijf, dat bent u!

galev Wàt?

lopachin 'n Oud wijf!

Hij wil weggaan.

ljoebov *geschrokken* Nee, ga niet weg, blijf toch, beste vriend, ik vraag 't u. Misschien bedenken we iets.

lopachin Wat valt hier nog te bedenken?

ljoebov Gaat u niet weg alstublieft. U vrolijkt de boel tenminste nog op...
pauze Ik heb het gevoel dat ons iets boven het hoofd hangt, alsof ons huis op instorten staat.

gajev *diep in gedachten* Tegen-effect in de hoek... tac-tac-carambole...

ljoebov We moeten wel zwaar hebben gezondigd...

lopachin Wat nou voor zonden...

gajev *steekt een snoepje in zijn mond* Men zegt dat ik mijn hele vermogen heb opgesnoept... met zuurtjes. *lacht*

ljoebov Oh, mijn zonden... Ik heb altijd met geld gesmeten, zonder na te denken, stapelgek was ik, en ik trouwde een vent die alleen maar schulden maakte. Mijn man... de champagne is zijn dood geworden – hij dronk verschrikkelijk – en toen ben ik, ongelukkig genoeg, op een ander verliefd geworden, ik ben 'n verhouding begonnen, en precies in die tijd – dat was mijn eerste straf, een klap op mijn hoofd – hier, bij de rivier... verdronk mijn jongen, en ik ging naar het buitenland, voorgoed, om nooit meer terug te komen, om nooit meer deze rivier te hoeven zien... ik deed mijn ogen dicht, weg vluchtte ik, buiten mezelf, en hij achter me aan... meedogenloos, keihard. Ik kocht een zomerhuis bij Menton, omdat hij

daar ziek geworden was, en drie jaar lang had ik geen ogenblik rust; overdag niet en 's nachts niet; de zieke man kwelde me, mijn hart kwijnde weg. En vorig jaar, toen we die villa vanwege de schulden moesten verkopen, ging ik naar Parijs, en daar heeft hij me leeggeplukt, me afgedankt, ging er met een ander vandoor, en ik probeerde mezelf te vergiftigen... Zo dom, zo... beschamend... en ineens kreeg ik zo'n heimwee naar Rusland, mijn eigen land, naar mijn meisje... *veegt haar tranen weg* O God, mijn God, wees mij genadig, vergeef me mijn zonden! Straf me niet nog meer! *haalt een telegram uit haar tas* Dit kreeg ik vandaag uit Parijs. Hij vraagt vergiffenis, smeekt me bij hem terug te komen. *verscheurt het telegram* 't Is net of ik daar ergens muziek hoor... *luistert*

galev Dat is ons beroemde Joodse orkest. Weet je nog, vier violen, een fluit en een contrabas.

ljoebov Bestaat dat nog? We zouden ze eens moeten laten komen, een avondje?

lopachin *luistert* Ik hoor niets... *zingt zachtjes*

Wat een mof met geld niet doen kan;

hij maakt van een Rus een Fransman...

lacht

Ik heb gisteren in de schouwburg toch een stuk gezien, verschrikkelijk leuk.

ljoebov Vast en zeker helemaal niet verschrikkelijk leuk! U moet niet naar toneelstukken kijken, u moet wat meer naar uzelf kijken. Wat leven jullie toch kleurloos allemaal, al dat overbodige gepraat –

lopachin Dat is waar. Eerlijk is eerlijk, ons leven is verdomde dom...

pauze Mijn ouwe heer was een boer, een idioot, nooit begreep ie iets, niks heeft ie me geleerd, alleen als ie dronken was, dan sloeg ie me, en altijd met een stok. In wezen ben ik net zo'n stommeling als hij, net zo'n idioot. Ik heb niets, niets geleerd, ik heb een handschrift – verschrikkelijk – ik schaam me voor iedereen, ik schrijf als een varken.

ljoebov U zou moeten trouwen, beste vriend.

lopachin Ja... dát is waar...

ljoebov Met onze Warja misschien wel... 't Is een goed meisje.

lopachin Ja.

ljoebov Ze is van eenvoudige komaf, ze werkt de godganselijke dag, en de hoofdzaak is; ze houdt van u! En u mag haar toch ook... al heel lang?!?!

lopachin Oh! Ja, nou, ik heb er niets op tegen... het is een goed meisje.

pauze

gajev Ze bieden me een baan aan op de bank. Zesduizend per jaar... heb je 't gehoord?

ljoebov Jij?... Waar haal je 't vandaan? Blijf jij nou maar zitten...

Firs op, met een jas bij zich

firs *tot Gajev* Wilt u zo goed zijn... meneer... aantrekken... 't Is te vochtig.

gajev trekt de jas aan Je verveelt me, vrind!

firs Niks daarvan... vanmorgen weggaan, zonder iets te zeggen... *bekijkt hem van hoofd tot voeten*

ljoebov Wat ben jij oud geworden!

firs Ik leef al heel lang, ja! Ze wilden me al laten trouwen, toen uw vader nog niet eens op de wereld was... *lacht* En toen wij lijfeigenen, vrij werden, was ik net opperkamerheer geworden, en toen heb ik mijn vrijheid geweigerd, ik ben bij meneer op 't landgoed gebleven. *pauze* En ik weet nog goed – iedereen was blij – maar blij met wat – , dat wisten ze zelf niet.

lopachin Vroeger, ja, die goeie ouwe tijd. Toen werd je tenminste nog eens afgeranseld.

firs *heeft niets verstaan* 't Is toch zo. De boeren zijn er voor de heren en de heren zijn er voor de boeren, maar nu ligt alles door mekaar, je kan er geen wijs meer uit.

galev Hou je mond, Firs. Morgen moet ik naar de stad. Ze hebben me beloofd, me voor te stellen aan 'n generaal, die misschien voor een schuldbekentenis ons iets wil lenen.

lopachin Daar komt niets van terecht. En de rente betaalt u ook niet, neemt u dat nou maar rustig van mij aan.

ljoebov Hij ijlt. Er zijn helemaal geen generaals.

Anja, Warja en Trofimov komen op.

galev Aha, daar komen de kinderen.

anja Daar zit mama.

ljoebov Kom, kom, schatten van me... *omhelst Warja en Anja* Als jullie allebei eens wisten hoeveel ik van jullie houd. Hier, kom naast me zitten, hier.

Iedereen gaat zitten.

lopachin Onze eeuwige student is alsmaar met de dametjes op stap.

trofimov Dat is uw zaak niet.

lopachin Hij loopt tegen de vijftig, maar is nog altijd student.

trofimov Houdt u toch op met die flauwe grappen.

lopachin Wat krijgen we nou, rare kwast, word jij kwaad?

trofimov En jij, jij dringt je zeker niet op?

lopachin *lacht* Mag ik u iets vragen? Wat denkt u eigenlijk van mij?

trofimov Ik, Jermolai Alekseijtsj, ik denk dit: U bent een rijk man, u bent vast en zeker binnenkort miljonair, en kijk, zoals er, vanwege het evenwicht in de natuur altijd roofdieren nodig zijn, die alles opvreten, wat er op hun weg komt, zo bent u ook nodig.

Allen lachen.

warja Eh... Petja... vertel liever iets over de planeten.

ljoebov Nee, laten we verder gaan met ons gesprek van gisteren.

trofimov Waar ging dat over?

galev Over de trotse mens.

trofimov We hebben gisteren lang gepraat, maar nergens zijn we het over één geworden. De trotse mens, zoals u dat bedoelt, is... mystiek.

Misschien hebt u ook wel gelijk, voor uzelf, maar als we eenvoudig redeneren, zonder 't ingewikkeld te maken, wat is dat dan voor trots, wat heeft die voor zin, als de mens, – alleen al fysiologisch – , onvolmaakt is, als hij voor het merendeel bot, zonder geest en diep ongelukkig is? We moeten ophouden onszelf te bewonderen. We moeten gewoon werken.

galev We gaan toch allemaal dood.

trofimov Wie weet? En wat betekent dat: doodgaan? Misschien heeft de mens wel honderd zintuigen, en vergaan bij zijn dood alléén maar die vijf die wij kennen, maar blijven de resterende vijfennegentig in leven.

ljoebov Wat ben jij knap, Petja...!

lopachin *ironisch* Geweldig!

trofimov De mensheid gaat verder, wordt zich steeds bewuster van zijn mogelijkheden. Alles wat nu nog buiten zijn bereik ligt, zal op een dag binnen zijn bereik liggen en hij zal 't begrijpen, alleen hij zal ervoor moeten werken, met al zijn krachten zal hij iedereen moeten helpen, die op zoek is naar de waarheid. Bij ons in Rusland werkt er op het ogenblik bijna niemand. De overgrote meerderheid van de intelligentsia die ik ken, zoekt helemáál niets, doet helemaal niets, is vooralsnog tot werken absoluut niet in staat. Ze noemen zichzelf intellectuelen, maar ze jijen en jouwen tegen hun dienstbodes, de boeren behandelen ze als beesten, ze leren slecht, ze lezen niets wat de moeite waard is, ze doen letterlijk niets.

Over de wetenschap wordt alleen maar gepraat en van kunst hebben ze geen enkel benul. Ernstig zijn ze allemaal, allemaal uitgestreken gezichten, allemaal praten ze alleen maar over de ‘essentie’, ze filosoferen, maar ondertussen kunnen ze allemaal zien, dat de arbeiders walgelijk slecht te eten hebben, dat ze moeten slapen zonder hoofdkussen, met wel dertig, veertig man op één kamer, overal luizen, stank, vocht, een door en door verrotte moraal. En ’t is duidelijk dat wij al die mooie gesprekken alleen maar voeren, om niet naar onszelf en anderen te hoeven kijken. Laat ’t me maar zien: waar zijn onze kinderbewaarplaatsen, waar zo veel en zo vaak over wordt gepraat, waar zijn de leeszalen? Daar wordt alleen maar over geschreven in romans. In werkelijkheid bestaan ze helemaal niet. Er bestaat alleen maar vuil, modder, liederlijkheid, achtergebleven zijn we, net als in Azië... Ik ben bang voor serieuze gedichten, ik hou er niet van, ik ben bang voor serieuze gesprekken. Laten we liever onze mond houden.

Iopachin Weet u, ik sta ’s morgens om vijf uur op, ik werk van de vroege ochtend tot de late avond, nou, ik heb altijd geld van mezelf en van anderen bij me, en ik heb een goeie kijk op de mensen om mij heen. Je hoeft maar iets te beginnen en je merkt meteen hoe weinig eerlijke, aardige mensen er zijn. Soms hè, als ik niet kan slapen, dan denk ik: Heer, u hebt ons reusachtige bossen gegeven, onmetelijke velden, de wijdsten horizonten, en wij die hier leven zouden zelf eigenlijk ook echte reuzen moeten zijn!

ljoebov Nou wilt u al reuzen... dat is alleen maar aardig in sprookjes, hier maken ze je bang.

Op de achtergrond loopt Jepichodov voorbij, spelend op zijn gitaar.

ljoebov *peinzend* Daar gaat Jepichodov...

anja *peinzend* Daar gaat Jepichodov...

galev De zon is onder, mensen.

trofimov Ja.

galev *zachtjes, haast declamerend*

O, natuur, wonderbaarlijke,

jij straalt in eeuwige glans,

schitterend en voor allen gelijk,

jij, die we moeder noemen,

jij, die leven en dood in je verenigt,

jij, die scheidt en vernietigt...

warja *vleiend* Oompje!

anja Oom, daar begin je weer.

trofimov Maakt u maar liever een carambole van de rode over het midden.

galev Ik hou m'n mond, ik hou m'n mond.

Allen zijn in gedachten verzonken. We horen alleen het gemompel van

Firs. Plotseling klinkt uit de verte een geluid, als uit de hemel, als van een snaar die knapt, het sterft terug weg.

ljoebov Wat is dat?

lopachin Weet ik niet. Ergens ver weg, in de mijn, stort een lift naar beneden. Maar ergens heel ver weg.

gajev Misschien één of andere vogel... een soortement reiger.

trofimov Of een uil...

ljoebov *huivert* Griezellig... om de één of andere reden. *pauze*

firs Voor de ramp was het precies eender: de uil krijste en de samovar floot aan één stuk door.

galev Voor welke ramp?

firs Voor de bevrijding. *pauze*

ljoebov Kom, vrienden, laten we gaan, het wordt al donker. *tot Anja* Je hebt tranen in je ogen... wat heb je meisje?

Ze omhelst haar.

anja Zomaar, Mama, niets.

trofimov Daar komt iemand.

Er komt een man met een jas op, met een versleten witte pet; hij is een ietsje dronken.

voorbijganger Mag ik u vragen, kan ik hier recht doorsteken naar het station?

gajev Dat kunt u, ja! U loopt deze weg af.

voorbijganger Ik dank u uit de grond van mijn hart...

Hij hoest.

Heerlijk weertje. *reciteert*

Mijn broeder, lijdende broeder...

huil bij de Wolga wier kreunen...

tot Ljoebov Mademoiselle, alstublieft,

30 kopeken voor een hongerige landgenoot?

Warja slaakt een gil van schrik.

lopachin woedend Elke onbeschaamdheid heeft zijn grens.

ljoebov in de war Neemt u dit maar... alstublieft. *zoekt in haar beurs* 'k

Heb geen zilvergeld... 't is om 't even, alstublieft, een goudroebel...

voorbijganger Mijn hartelijke dank.

af

gelach

warja geschrokken Ik ga weg... ik ga weg... Ach mamaatje, in huis

hebben de mensen niets te eten en u geeft hem een goudroebel.

ljoebov Wat moeten jullie toch met mij beginnen, dommerd die ik ben.

Thuis zal ik je alles geven wat ik heb, Jermolai Aleksejitsj, wilt u mij nog wat lenen!...

lopachin Zoals u wilt.

ljoebov Laten we gaan mensen, 't is tijd. En voor jou, Warja, hebben we

hier de ware jakob gevonden. Ik wens je geluk.

warja in tranen Daar mag u geen grapjes over maken, Mama.

lopachin Ochmelia, ga in een klooster...

gajev Eh... Mijn handen trillen: ik heb in lang niet gebiljart.

lopachin Ochmelia, o nimf, gedenk me in je gebeden.

ljoebov Kom, mensen, we gaan, we moeten zo eten.

warja Ik ben zo van hem geschrokken, mijn hart bonst ervan.

lopachin Ik herinner u er nog even aan, beste mensen: op 22 augustus wordt de kersentuin verkocht. Denkt u daaraan...! Denkt u daaraan.

Allen af, behalve Trofimov en Anja.

anja *lacht* Dank zij die man die voorbij kwam en die Warja heeft laten schrikken zijn wij nu alleen.

trofimov Warja is bang dat wij ineens op elkaar verliefd worden, en daarom is ze de hele dag niet van ons weg te slaan. Ze kan met haar beperkte verstand niet begrijpen, dat wij boven de liefde staan. Weg met al die kleinburgerlijke drogbeelden, ze beletten je echt vrij en gelukkig te zijn, en dat is het doel en de zin van ons leven. Voorwaarts!

Onweerstaanbaar gaan we af op de heldere ster, die daar in de verte straalt. Voorwaarts! Niet achterblijven, vrienden!

anja *klapt in haar handen* Wat zeg je dat mooi! *pauze* 't Is hier heerlijk, vandaag!

trofimov Ja, het weer is fantastisch.

anja Wat heb je met me gedaan, Petja; waarom hou ik nu al niet meer zoveel van de kersentuin als vroeger? Ik heb er zo zielsveel van gehouden. Ik verbeeldde me dat er op de hele wereld geen mooier plekje was dan onze tuin.

trofimov Heel Rusland is onze tuin. De wereld is groot en mooi; er zijn zoveel heerlijke plekjes op te vinden. *pauze* Denk je eens in, Anja, je grootvader, je overgrootvader en al je voorvaderen waren

grootgrondbezitters, ze hadden lijfeigenen, ze heersten over levende zielen, zie je echt niet dat uit elke kersenboom in de tuin, uit elk blaadje, uit elke stam een menselijk wezen je aanstaart, hoor je hun stemmen dan niet... Heersen over levende zielen – dat is 't, wat jullie allemaal zo gedegenereerd heeft in het verleden en nu zó zelfs dat je moeder, jij, je oom, al niet eens meer in de gaten hebben dat jullie op de pof leven, op de zak van andere mensen, mensen die jullie niet verder laten komen dan de keuken... We zijn minstens tweehonderd jaar achterop. We hebben nog niets, helemaal niets, we hebben ons verleden nog niet eens nauwkeurig bepaald, we filosoferen maar wat, klagen over de verveling of drinken vodka. Het is toch duidelijk dat we, om een leven in het heden op te kunnen bouwen, eerst ons verleden moeten zuiveren, dat we de rekening moeten vereffenen en dat kunnen we alleen maar door te lijden, door bovenmenselijke inspanning, ononderbroken arbeid. Begrijp je dat, Anja?

anja Het huis waar we in wonen is ons huis allang niet meer, en ik ga weg, ik geef je mijn woord erop.

trofimov Als jij de sleutels van de boel hier hebt, gooi ze dan in de put en ga weg. Word vrij als de wind.

anja *verrukt* Wat heb je dat mooi gezegd!

trofimov Geloof me, Anja, geloof me! Ik ben nog geen dertig, ik ben jong, ik ben nog student, maar ik heb al zoveel meegemaakt! Als het winter is, sterf ik van de honger, ben ik ziek, heb ik zorgen, ben ik arm als

een bedelaar en – waar heeft het noodlot me al niet heen gejaagd, waar ben ik niet allemaal geweest! En toch, was heel mijn ziel elke minuut van de dag en de nacht vervuld van onverklaarbare voorgevoelens. Ik voorvoel het geluk, Anja, ik zie het al...

anja *peinzend* De maan komt op.

We horen Jepichodov gitaar spelen, steeds weer hetzelfde treurige liedje.

De maan komt op. Ergens in de buurt van de populieren loopt Warja te zoeken en roept: Anja! Waar ben je!.

trofimov Ja, de maan komt op. *pauze* Daar is het geluk, daar komt het, het komt steeds dichterbij – en dichterbij, ik hoor zijn stap. En als wij het niet meer beleven, als wij het geluk niet meer leren kennen, is dat dan een ongeluk? Dan zullen anderen het beleven!

stem van warja Anja, waar ben je?

trofimov Weer die Warja. *boos* Vervelend!

anja Ach wat? Laten we naar de rivier gaan. Daar is het mooi.

trofimov Laten we gaan.

beiden af

stem van warja Anja! Anja!

DERDE BEDRIJF

Een salon, welke door een toog gescheiden is van de erachter liggende balzaal. De kroonluchter brandt. In het voorportaal horen we het Joods orkestje spelen, waarvan in het tweede bedrijf sprake was. In de balzaal wordt een grand-rond gedanst. Stem van Pisjtsjik: 'promenade á une paire!' Als eerste paar komen de salon binnen: Pisjtsjik en Charlotta, vervolgens Trofimov en Ljoebov, dan Anja met de postbode, als vierde paar Warja met de stationschef. etc. Warja huilt zachtjes en veegt tijdens het dansen de tranen uit haar ogen. Doenjasja maakt deel uit van het laatste paar. De paren kruisen door de salon heen en Pisjtsjik roept: 'grand-rond... balancez...' en: 'les cbevaliers à genoux et remerciez vos dames' Firs brengt in een rokkostuum mineraalwater rond. Pisjtsjik en Trofimov komen naar voren.

pisjtsjik Ik zit vol bloed, ik heb al twee keer een attaque gehad, dansen gaat moeilijk maar zoals men zegt: als je in het schuitje zit moet je meevaren. Even zo goed ben ik zo sterk als een paard. Mijn vader zaliger, 'n grappenmaker, God hebbe zijn ziel, zei altijd dat het aloude geslacht van de Simeonov-Pisjtsjiks nog afstamde van hetzelfde paard dat Caligula een zetel gaf in de senaat... *gaat zitten* Maar de pest is: geen geld! *snurkt maar is meteen weer wakker* Net als ik... ik denk alleen maar aan geld...

trofimov Maar... u heeft inderdaad een beetje een paardekop.
pisjtsjik Nou ja!?! 'n Paard is een goed dier... 'n Paard kun je
verkopen...

In de zijkamer horen we biljarten.

Warja komt op.

trofimov *plaagt haar* Madame Lopachin, Madame Lopachin!...

warja *boos* Kale meneer!

trofimov Ja, ik ben een kale meneer en daar ben ik trots op!

warja *bitter peinzend* Alsjeblieft, muzikanten laten komen, waar moeten
we die van betalen?

af

trofimov *tot Pisjtsjik* Als u al die energie, die u nu in de loop van uw
leven verbruikt hebt om achter geld aan te zitten om uw rente te betalen,
nou 's voor iets anders had gebruikt, dan zou u waarschijnlijk nu al de
wereld op zijn kop hebben kunnen zetten.

pisjtsjik Nietzsche... de filosoof... de grootste, de beroemdste... een man
met een enorm verstand, zegt in zijn boeken dat je valse bankbiljetten
mag maken.

trofimov Hebt u Nietzsche dan gelezen?

pisjtsjik Nou, eh... mijn Dasjenka heeft het me verteld. Maar ik bevind
me in een toestand dat ik best een paar valse bankbiljetten zou willen
maken... Overmorgen moet ik 310 roebel betalen... 130 heb ik er al te
pakken. *voelt ongerust in zijn zakken* 't Geld is weg! 't Geld is weg! *in*

tranen Waar is mijn geld? *blij* Daar heb ik 't in de voering... 't Zweet breekt me uit...

Ljoebov en Charlotta komen op.

ljoebov neuriet een danswijsje Waar blijft Leonid zo lang? Wat doet hij toch in de stad? *tot Doenjasja* Doenjasja, bied jij de muzikanten een kopje thee aan?

trofimov De veiling is waarschijnlijk niet doorgedaan.

ljoebov En de muzikanten zijn op het verkeerde moment gekomen en het bal dat we geven op het verkeerde moment... Nou ja, wat geeft het...
gaat zitten en zingt zacht

charlotta geeft Pisjtsjik een spel kaarten Alsjeblieft, een spel kaarten, neem een kaart in uw gedachten.

pisjtsjik Heb ik.

charlotta Kaarten schudden nu. Goed schudden. Geef hier, o mijn lieve mijnheer Pisjtsjik. Ein, twee, drie! Voelt u maar... hij zit in uw binnenzak...

pisjtsjik haalt een kaart uit zijn zak Schoppen acht, helemaal waar.
verbaasd Stel je voor?

charlotta legt het spel kaarten op haar vlakke hand. Tot Trofimov Vlug zeggen, welke kaart ligt er boven?

trofimov Wat? Nou, schoppenvrouw.

charlotta Alsjeblieft! *tot Pisjtsjik* Nou, welke kaart ligt er boven?

pisjtsjik Harten aas.

charlotta Alsjeblieft! *slaat op haar hand, het spel kaarten verdwijnt* Wat hebben we een mooi weer vandaag!

Een geheimzinnige vrouwenstem geeft haar als vanuit een kelder antwoord: 'O ja, prachtig weer, mevrouw.'

Wat bent u mooi, mijn ideaal.

De kelderstem: 'U geachte mevrouw, bevalt mij ook zeer goed'

stationschef Mevrouw de buikspreekster. Bravo! *klapt in de handen* pisjtsjik *verbaasd* Stel je voor! Allercharmantste Charlotta Ivanovna, ik word gewoon verliefd...

charlotta Verliefd? *haalt haar schouders op* Kunt u dan liefhebben?

Guter Mensch aber schlechter Musikant!

trofimov *slaat Pisjtsjik op de schouder* Ouwe hengst...

charlotta Opgelet alstublieft! Nog één kunstje?

Ze neemt een plaid van een stoel.

Kijk, ik heb hier een prachtige deken, die wil ik verkopen. *schudt eraan* Niemand, die hem kopen wil?

pisjtsjik *verbaasd* Stel je voor!

charlotta Ein, zwei, drei!

Snel doet ze de plaid opzij. Anja staat erachter; ze maakt een buiginkje, loopt op haar moeder toe, omhelst die en loopt dan onder algemene bijval de danszaal weer in.

ljoebov *klapt in haar handen* Bravo, bravo!

charlotta Nu nog eens. Ein, zwei, drei!

Ze trekt de plaid op, Warja staat erachter. Ze maakt een buiging.

pisjtsjik *verbaasd* Stel je voor!

charlotta Einde!

Ze gooit de plaid over Pisjtsjik heen, maakt een buiging en loopt snel de balzaal in.

pisjtsjik *holt haar achterna* O, jij dondersteen... En wat voor eentje... wat voor eentje...

af

ljoebov En Leonid is er nog steeds niet. Wat doet hij toch zo lang in de stad, ik begrijp er niets van! Alles is toch al afgelopen daar, het landgoed is verkocht, of de veiling is niet doorgedaan, waarom moet hij ons al die tijd in 't onzekere laten?

warja *probeert haar te troosten* Oompje heeft het gekocht, ik ben ervan overtuigd.

trofimov *spottend* Ja!

warja Onze oudtante uit Jaroslavl heeft hem een volmacht gestuurd, om het namens haar te kopen, en de schulden neemt ze ook over. Dat doet ze voor Anja. Ik weet zeker dat God ons helpt, oompje koopt het.

ljoebov Onze oudtante in Jaroslavl heeft hem 15.000 roebel gestuurd, om het landgoed namens haar te kopen – ons vertrouwt ze niet – maar dat geld is niet ééns voldoende om de rente te betalen. *bedekt haar gezicht met haar handen* Vandaag wordt mijn lot beslist, mijn lot...

trofimov *plaagt Warja* Madame Lopachin!

warja *boos* Eeuwige student! Al twee keer weggestuurd van de universiteit!

ljoebov Waarom word je nou boos, Warja? Hij plaagt je met Lopachin, nou en? Als je wilt, trouw dan met Lopachin – hij is een goeie, interessante man. Als je niet wilt, trouw dan niet; niemand dwingt je, meisje...

warja Ik bekijk deze zaak ernstig, mamaatje. Ik moet 't eerlijk bekennen: 't is een goed mens, ik mag 'm graag.

ljoebov Maar trouw dan met hem. Waar wacht je op, ik begrijp 't niet!

warja Mamaatje, ik kan hem toch niet zelf om mijn hand gaan vragen? Al twee jaar lang praten ze over hem tegen mij, allemaal, ze praten allemaal, maar hij houdt of zijn mond, of hij maakt grapjes. Ik begrijp dat. Hij wordt steeds rijker, hij is bezig met zaken, zijn hoofd staat er niet naar, naar mij. Als ik geld zou hebben, niet eens veel, zo'n honderd roebel, dan zou ik alles erbij neergooien, en dan ging ik weg, zo ver mogelijk, dan ging ik het klooster in.

trofimov Zalig!

warja *tot Trofimov* Een student moet zijn verstand gebruiken! *zacht en in tranen* Wat ben je lelijk geworden, Petja, en zo oud! *tot Ljoebov, al niet meer huilend* Alleen, ik kan niet zonder werk, mamaatje, ik moet iedere minuut iets te doen hebben.

Jasja komt op.

jasja *kan zijn lachen nauwelijks houden* Jepichodov heeft een biljartkeu gebroken!...

af

warja Wat doet Jepichodov hier? Wie heeft hem toestemming gegeven om te biljarten?

Ik begrijp die mensen niet...

af

ljoebov Plaag haar niet, Petja. Ze heeft al verdriet genoeg, dat zie je toch.
trofimov Ze is ook veel te ijverig! Ze bemoeit zich met zaken die haar niks aangaan. De hele zomer heeft ze noch Anja noch mij met rust gelaten, zo bang was ze, dat er een romance zou groeien tussen ons. Wat heeft zij daarmee te maken? En bovendien heb ik daar geen enkele aanleiding toe gegeven, ik sta zo ver af van zoiets banaals. Wij staan boven de liefde!

ljoebov Kijk eens aan, dan sta ik zeker onder de liefde! *zeer onrustig*
Waar blijft Leonid? Ik wil maar één ding weten: is het landgoed verkocht of niet. Het ongeluk groeit me zo onwaarschijnlijk ver boven mijn hoofd, dat ik echt niet meer weet wat ik denken moet, ik ben hopeloos in de war... ik kan wel gillen... iets doms doen... Help me, Petja. Zeg toch iets, zeg iets...

trofimov – Of het landgoed vandaag verkocht is of niet – dat maakt toch geen enkel verschil? Met het landgoed is het allang afgelopen, er is geen weg terug, het pad is dichtgegroeid. Kom, wees kalm, m'n lieve

mevrouw. 't Heeft geen zin onszelf voor de gek te houden, we moeten één keer in het leven de waarheid recht in de ogen durven zien.

Ijoebov Welke waarheid? Jij ziet wàt waar is en wat niet waar is, maar 't is net of ik geen ogen meer heb. Ik zie helemaal niets. Jij durft te antwoorden op alle belangrijke vragen, maar vertel eens, beste jongen, komt dat niet omdat je jong bent, omdat je nog geen gelegenheid hebt gehad om, al was 't maar voor één van je vragen, door de hel te moeten gaan? Jij kijkt dapper vooruit, maar komt dat niet, omdat je geen verschrikkelijke dingen ziet, ze helemaal niet verwacht, omdat het leven voor jouw ogen nog verborgen is? Jij hebt meer moed, je bent eerlijker, serieuzer dan wij, maar verdiep je eens in ons, laat je hart toch spreken, spaar mij een beetje, ik ben hier toch geboren, hier hebben mijn vader en moeder geleefd, mijn grootvader, ik hou van dit huis, zonder de kersentuin kan ik me mijn leven niet voorstellen, en als er dan toch verkocht moet worden, verkoop mij dan ook maar, samen met de tuin...

Ze omhelst Trofimov en kust hem op zijn voorhoofd.

Mijn zoon is hier toch verdronken...

Ze huilt.

Heb medelijden met me, lieve jongen.

trofimov U weet, dat ik diep met u meevoel.

Ijoebov Maar dat moet u dan anders zeggen, heel anders... *haalt een zakdoek voor de dag, er valt een telegram op de grond* Vandaag ligt er een steen op mijn hart, jij kunt je dat niet voorstellen. Dat lawaai om me

heen, mijn hart beeft bij ieder geluid, ik tril helemaal, maar naar mijn eigen kamer gaan kan ik niet, alléén zijn in de stilte vind ik verschrikkelijk. Veroordeel me niet, Petja... Ik hou van je alsof je één van ons was. Ik zou je graag met Anja laten trouwen, ik zweer het je, alleen, beste jongen, je moet studeren, je moet je studie afmaken. Je doet helemaal niets, het noodlot slingert je maar van de ene plaats naar de andere, dat is toch raar... waar of niet? Ja? En je moet iets aan je baard doen, dat ie wat voller wordt...

Ze lacht.

Jij, malle jongen.

trofimov *raapt het telegram op* Ik wens er niet uit te zien als een mooie jongen.

ljoebov Dat telegram is uit Parijs. Iedere dag krijg ik er een. Gisteren een, vandaag een. Die wildeman is weer ziek geworden, weer gaat het niet goed met hem... hij vraagt om vergeving, smeekt me om te komen, en ik zou eigenlijk naar Parijs moeten gaan, om even bij hem te zijn. Je kijkt zo streng, Petja, maar wat moet ik, m'n lieve jongen, wat moet ik doen, hij is ziek, hij is eenzaam, ongelukkig, en wie kijkt er naar hem om, wie beschermt hem tegen zijn fouten, wie geeft hem op tijd zijn medicijnen? En waarom zou ik het hier verbergen of verzwijgen, ik hou van hem, dat is duidelijk, ik hou van hem, ik hou van hem... Het is de molensteen om mijn nek, hij trekt me omlaag naar de diepste diepte, maar ik hou van die

steen en leven zonder hem kan ik niet. *drukt Trofimov de hand* Denk niet slecht over me, Petja, zeg maar niets tegen me, niets zeggen.

trofimov *in tranen* Vergeef mij in godsnaam mijn openhartigheid, maar hij heeft u toch uitgeplunderd!

ljoebov Nee, nee, nee, zo moet je niet praten... *drukt haar oren dicht*

trofimov Het is toch een schoft, alleen u weet dat niet! 't Is een minneschoft, een vent van niks...

ljoebov *woedend, maar beheerst* Je bent zesentwintig jaar of zevenentwintig, en je bent geen stap verder gekomen dan de tweede klas van de middelbare school.

trofimov En wat dan nog?

ljoebov Je moet een man zijn, op jouw leeftijd moet je mensen die liefhebben begrijpen. En je moet zèlf liefhebben... verliefd moet je worden! *boos* Ja, ja! En je bent niet puur en zuiver, je bent gewoon een puritein, een belachelijke idioot, wanstaltig ben je...

trofimov *onthutst* Wat zegt ze daar!

ljoebov 'Ik sta boven de liefde'! Jij staat niet boven de liefde, maar je bent gewoon, zoals onze Firs zegt: een niksnut. Op jouw leeftijd niet weten wat liefde is!...

trofimov *ontsteld* Dat is verschrikkelijk! Wat zegt ze nou! *loopt met het hoofd tussen zijn handen snel de balzaal in* Dit is verschrikkelijk... dit kan niet, ik ga weg...

loopt af, maar komt meteen weer terug

Tussen ons is alles uit. *loopt de voorkamer in*

ljoebov *roept hem na* Petja, wacht! Malle jongen, ik maakte maar een grapje! Petja!

In de voorkamer horen we iemand hard een trap ophollen, en ineens met veel kabaal naar beneden vallen. Anja en Warja slaken een gil, maar op hetzelfde ogenblik horen we lachen.

ljoebov Wat gebeurt daar nou?

Anja komt binnenhollen.

anja *lachend* Petja is van de trap gevallen! *holt weer weg*

ljoebov Wat een rare jongen toch, die Petja...

De stationschef staat middenin de balzaal en declameert 'De zondares' van Tolstoi. Men luistert naar hem, maar hij heeft nauwelijks enige regels gelezen, of uit de voorkamer klinkt een wals, en de voordracht wordt onderbroken. Iedereen danst. Uit de voorkamer komen Trofimov, Anja, Warja en Ljoebov.

ljoebov Nou, Petja... nou, m'n pure ziel vergeef 't me... kom, laten we gaan dansen... *danst met Petja*

Anja en Warja dansen. Firs komt op, en zet zijn stok tegen de zijdeur.

Jasja komt uit de salon en kijkt naar het dansen.

jasja Nou, opa?

firs Met mij is het niet best. Vroeger dansten bij ons op het bal generaals, baronnen, admiraals, maar nu nodigen wij de postbeambten en de stationschef uit en die komen niet eens graag. Ik weet niet, ik ga achteruit.

Mijn mijnheer zaliger, grootvader, nam altijd zegellak, tegen iedere kwaal. Ik neem iedere dag zegellak, al twintig jaar, nog wel langer, misschien ben ik daarom nog in leven.

jasja Je verveelt me, opa! *gaapt* Voor mij mag jij d'r morgen tussenuit knijpen.

firs Ach jij, niksnut... *mompelt voor zich uit*

Trofimov en Ljoebov dansen de balzaal door en dan de salon in.

ljoebov Merci. Ik ga zitten. *gaat zitten* Ik ben moe.

Anja op

anja *opgewonden* Er staat net een man in de keuken te vertellen dat de kersentuin verkocht is vandaag.

ljoebov Aan wie verkocht?

anja Hij heeft niet gezegd aan wie. Hij is weggegaan. *gaat dansen met Trofimov, ze verdwijnen de balzaal in*

jasja De een of andere oude vent die het uit zijn duim heeft gezogen, een vreemde.

firs Maar Leonid Andrejitsj is er nog niet, nog niet terug. Hij heeft zijn dunne jas aan, een demi-saison, voor je het weet heeft hij een kou te pakken. Ach, die jonge mensen...

ljoebov Dit is mijn dood. Jasja, ga erheen, en probeer te weten te komen aan wie hij verkocht is.

jasja Ja, hij is allang weg, die ouwe. *zucht*

ljoebov *licht geïrriteerd* Nou, waarom lach je? Waar heb je zo'n plezier in?

jasja In Jepichodov, die is zo belachelijk! De kletsmeier. Twaalf ambachten, dertien ongelukken.

ljoebov Firs, als het landgoed nu verkocht wordt, waar ga jij dan naartoe?
firs Waar u wenst dat ik heenga, daar ga ik naartoe.

ljoebov Wat zie je eruit. Je gezicht. Ben je ziek? Weet je, je moet maar naar bed gaan...

firs Ja... *met een spottend lachje* Ik naar bed, en wie bedient er hier dan? Wie regelt de boel? Ik ben toch de enige hier in huis.

jasja Ljoebov Andrejevna! Ik zou u iets willen vragen als u 't goed vindt! Als u weer naar Parijs gaat, neemt u mij dan met u mee, doet u mij dat genoeg. Hier blijven is mij absoluut onmogelijk. *kijkt om zich heen. Op gedempte toon* Wat moet ik u nou zeggen, u ziet het toch zelf, een achterlijk land, een dom volk zonder moraal, en dan die verveling. In de keuken krijg je varkensvoer te eten, en dan die Firs nog, die hier maar rondsloft en maar wat onsamenhangende woorden mompelt. Neemt u mij met u mee, alstublieft.

Pisjtsjik komt op.

pisjtsjik Staat u mij toe, mag ik u verzoeken... een walsje...
allermooiste...

Ljoebov loopt met hem weg.

Allercharmantste in ieder geval krijg ik die 180 roebeltjes van u...
jazeker... *danst* 180 roebeltjes...

Ze verdwijnt in de balzaal.

jasja *zingt zachtjes*

Begrijp toch het diepst verlangen
van mijn ziel –

*In de balzaal zwaait een persoon met grijze hoed en een geruite broek,
met zijn armen, hij springt heen en weer en roept: ‘Bravo Charlotta
Ivanovna...’*

doenjasja *staat zich te poederen* De jonge mevrouw zegt dat ik moet
gaan dansen – er zijn heren genoeg maar te weinig dames – maar ik word
zo duizelig van dansen, en mijn hart gaat zo tekeer, Firs Nikolajevitsj, en
die beambte van de post heeft me daarnet iets gezegd, ik kon geen adem
meer krijgen.

De muziek houdt op.

firs Wat heeft hij dan tegen je gezegd?

doenjasja U bent, zei hij, net een bloem.

jasja *gaapt* Onnozel...

af

doenjasja Net een bloem... ik ben zo'n fijngevoelig meisje, ik hou
verschrikkelijk veel van gevoelige woorden.

firs Het slaat jou nog eens in je bol.

Jepichodov komt op.

jepichodov U wenst mij niet te zien hè Avdotja Fjodorovna, u doet alsof ik een soort insect ben. *zucht* Ach, het leven!

doenjasja Wat wilt u dan?

jepichodov Ongetwijfeld, misschien hebt u wel gelijk. *zucht* En natuurlijk, als je het zo, vanuit die hoek, bekijkt, dan hebt u mij, als ik me zo mag uitdrukken, vergeef me mijn openhartigheid, mij volkomen in een geestelijke staat gebracht. Ik ken mijn fortuin, elke dag overkomt me wel iets ongelukkigs, ik ben dat al zo lang gewend dat ik mijn noodlot met een glimlach bekijk. U hebt me uw antwoord gegeven, en ofschoon ik...

doenjasja Mag ik u verzoeken, laten we daar een andere keer over praten, en laat u me nu met rust. Nu droom ik.

Ze speelt met haar waaier.

jepichodov Iedere dag overkomt me een ongeluk, en ik, als ik me even zo mag uitdrukken, ik glimlach alleen maar, ik lach zelfs.

Warja komt uit de balzaal.

warja Ben je nu nóg niet weg, Semjon? Je hebt ook geen greintje respect, man. *tot Doenjasja* Weg hier, Doenjasja. *tot Jepichodov* Eerst ga je biljarten en breek je een keu, en nou hang je nog in de salon rond, alsof je een van de gasten bent.

jepichodov Als ik zo vrij mag zijn op te merken: mij de les te lezen, dat past u niet.

warja Ik lees je de les niet, ik zeg je iets. Je loopt maar wat rond, van 't kastje naar de muur, maar iets doen komt niet in je hoofd op. We houden er een kantoorbediende op na, maar waarvoor, weet geen mens.

jepichodov Of ik werk of maar wat rondloop, eet of biljart, daar kunnen alleen andere mensen over oordelen, mensen die er iets van begrijpen, mensen die ouder zijn.

warja En jij durft dat tegen mij te zeggen? *stuift op* Hoe durf je? Dat betekent dus dat ik er niets van begrijp? Maak dat je wegkomt!

Ogenblikkelijk!

jepichodov *is een beetje bang geworden* Mag ik u verzoeken, u iets delicates uit te drukken?

warja *buiten zichzelf* Weg hier, ogenblikkelijk, eruit!

Hij loopt naar de deur en zij kijkt hem na.

Twaalf ambachten, dertien ongelukken. En je laat je hier niet meer zien!

Je komt me niet meer onder ogen!

Jepichodov is weg, vanachter de deur klinkt zijn stem: 'Ik zal me over u beklagen'.

Ah, ben je daar weer?

Ze pakt de stok die Firs naast de deur heeft gezet.

Kom maar... kom... kom, dan zal ik je eens wat laten zien... nou, kom je nog? Kom je? Dan is die voor jou...

Ze haalt uit op het moment dat Lopachin binnenkomt.

lopachin Mag ik u zeer nederig danken!

warja *half woedend, half ironisch* O. Pardon!

lopachin Geeft niet. Nederig dank voor het warme onthaal.

warja Niets te danken! *loopt naar opzij, draait om en vraagt zwakjes* Ik heb u toch geen pijn gedaan?

lopachin Nee hoor, helemaal niet, het wordt een geweldige buil.

Stemmen uit de zaal: 'Daar is Lopachin, Jemolai Aleksejtsj!'

pisjtsjik Wat ziet mijn oog, wat hoort mijn oor...? *omhelst Lopachin* Je ruikt een beetje naar cognac, mannetje. Maar wij vermaken ons hier ook best.

Ljoebov Andrejevna komt op.

ljoebov Bent u daar, Jermolai Aleksejtsj? Waarom heeft het zo lang geduurd? Waar is Leonid?

lopachin Leonid Andrejtsj is met me meegereden, hij komt zo...

ljoebov *opgewonden* Nou en? Is de veiling doorgegaan? Zegt u toch iets!

lopachin *verlegen, omdat hij niet wil laten merken hoe blij hij is* De veiling was om 'n uur of vier afgelopen... we hebben de trein gemist, tot half tien hebben we moeten wachten. *zucht diep* Oeff, mijn hoofd, ik ben een beetje duizelig...

Gajev komt op met in de rechterhand pakjes met boodschappen, terwijl hij met de linker de tranen uit zijn oog veegt.

ljoebov Ljonja, wat is er? Ljonja, kom... *ongeduldig in tranen* Vlug nou, in Godsnaam...

gajev geeft geen antwoord, maakt alleen afwerende gebaren, huilend tegen Firs Hier, pak aan... ansjovis, zoute haring... ik heb vandaag niets gegeten... Wat ik niet allemaal heb moeten doorstaan!

De deur naar de biljartkamer staat open; we horen ballen tegen elkaar stoten en de stem van Jasja: 'Zeven en achttien: Gajev's gelaatsuitdrukking verandert, hij huilt al niet meer.

Ik ben vreselijk moe. Help me Firs, verkleden.

af door de balzaal. Firs volgt hem

pisjtsjik Hoe was 't op de veiling? Vertel toch!

ljoebov Is de kersentuin verkocht?

lopachin Verkocht.

ljoebov Wie heeft hem gekocht?

lopachin Ik heb 'm gekocht. *pauze*

Ljoebov is verpletterd, ze zou gevallen zijn als ze niet tussen een tafel en een stoel had gestaan. Warja haalt de sleutelring van haar ceintuur, gooit die midden op de grond en gaat af.

lopachin Ik heb hem gekocht! Wacht even mensen, als u zo goed wilt zijn, mijn hoofd loopt om, ik kan niet praten... *lacht* We kwamen op de veiling, Deriganov zat er al. Leonid Andrejitsj had maar 15.000 en Deriganov bood exclusief de schulden meteen 30.000. Ik had de zaak in de gaten, ik ging met hem mee, ik bood veertig. Hij vijfenveertig. Ik vijfenvijftig. Hij, ziet u, verhoogt het bod met vijf, ik met tien... Nou, en toen was 't afgelopen. Ik bood negentig exclusief de schulden en daar

bleef het bij. De kersentuin is nu van mij! Van mij! *lacht breeduit* Lieve God, Heer in de hemel, de kersentuin is van mij! Zeg me dat ik dronken ben, niet goed bij m'n hoofd, dat ik me dit alles alleen maar verbeeld... *stampt op de grond* Lach niet om me! Als mijn vader en grootvader toch eens op konden staan uit hun graf en zien, wat er allemaal gebeurd is, hoe hun Jermolai, de geslagen analfabeet Jermolai, die in de winter op blote voeten liep, hoe deze Jermolai een landgoed heeft gekocht, een landgoed mooier dan wat ook op de wereld. Ik heb het landgoed gekocht, waarop mijn grootvader en vader slaaf waren, waar ze nog niet eens in de keuken mochten komen. Ik droom, ik verbeeld het me, het lijkt maar zo...

'Het is de vrucht van uw verbeelding,
gehuld in 't duister der onwetendheid'...

raapt de sleutelbos op en glimlacht Ze heeft de sleutels weggegooid, ze wil laten zien dat zij hier de baas niet meer is... *rammelt met de sleutels*
Nou ja, 't is mij om 't even.

We horen het orkest de instrumenten stemmen.

Hé, muzikanten, spelen! Ik wil jullie horen! Kom allemaal maar kijken hoe Jermolai Lopachin de bijl zwaait in de kersentuin, hoe de bomen tegen de grond gaan. We bouwen zomerhuizen, en onze kleinkinderen en achterkleinkinderen krijgen hier een nieuw leven te zien... Muziek!

Spelen!

De muziek begint te spelen. Ljoebov is op een stoel neergevallen en huilt verschrikkelijk.

lopachin *verwijtend* Maar waarom, waarom hebt u dan ook niet naar me geluisterd? Mijn arme, mooie Ljoebov Andrejevna, u kunt niet meer terug nu. *in tranen* O, was dit allemaal maar gauw voorbij, kwam er op de een of andere manier maar heel gauw verandering in dat rommelige, ongelukkige leven van ons.

pisjtsjik *neemt hem bij de arm, op gedempte toon* Ze huilt. Laten wij maar naar het bal gaan... laten we haar alleen... laten we gaan... *neemt hem bij de arm en brengt hem de balzaal in*

lopachin Wat is dat nou? Muziek, spelen! Harder! Alles gaat zoals ik dat wil. *ironisch* Hier komt de nieuwe landheer, de eigenaar van de kersentuin! *botst per ongeluk tegen een laf elfje en stoot bijna een kandelaar omver* Dat kan ik allemaal betalen! *af met Pisjtsjik*
In de balzaal en in de salon is niemand meer, behalve Ljoebov Andrejevna, die in elkaar gedoken heel erg zit te huilen. De muziek speelt zacht. Anja en Trofimov komen snel binnen. Anja gaat naar haar moeder en knielt bij haar neer. Trofimov blijft bij de ingang van de zaal staan.

anja Mama!... Mama, je huilt? Mijn lieve, goeie, mooie mama, mijn aller mooiste, ik hou van je... ik zegen je. De kersentuin is verkocht, hij bestaat al niet meer, dat is de waarheid, de waarheid, maar niet huilen, mama, wat je nog hebt, is het leven vóór je, en wat je óók hebt is je zuivere inborst. Ga met me mee, kom, lieverd van me, mee weg van hier, kom mee!... We planten een nieuwe tuin, veel rijker dan deze, je zal het zien, begrijpen, en blijdschap, een stille, diepe blijdschap zal neerdalen in

je ziel, zoals de zon daalt in de avond, en je zult lachen, mama! Kom,
lieverd, kom...

VIERDE BEDRIJF

Decor als bij het eerste bedrijf. Geen gordijnen meer voor de ramen, geen schilderijen, een paar achtergebleven meubels staan in een hoek bij elkaar als om verkocht te worden. Het is opvallend leeg. Naast de deur en achterop het toneel allerlei koffers, reistassen enz. De deur links staat open, men hoort de stemmen van Anja en Warja. Lopachin staat te wachten. Jasja draagt een blad met glazen die met champagne zijn gevuld. In de voorkamer bindt Jepichodov een doos dicht. Achter de deur klinken allerlei stemmen door elkaar. Dat zijn de boeren die afscheid komen nemen. De stem van Gajev: 'Bedankt. broeders, ik dank jullie.'

jasja Het gewone volk is afscheid komen nemen. Naar mijn mening, Jermolai Aleksejvitsj, is het volk best goed, maar veel verstand zit er niet bij.

Het geluid van de stemmen verdwijnt. Door de voorkamer komen Gajev en Ljoebov. Zij huilt niet maar ze is bleek, haar gezicht beeft, ze kan niet spreken.

gajev Je hebt ze je portemonnaie gegeven, Ljoeba. Dat kàn toch niet, dat kan toch niet.

ljoebov Ik kon niet anders! Ik kon niet anders!
beiden af

lopachin *roept hen na in de deuropening* Alstublieft, mag ik u verzoeken.
Een glaasje ten afscheid. Ik heb er niet aan gedacht iets uit de stad mee te
nemen, en op het station hadden ze nog maar één fles. Alstublieft! *pauze*
Wat nou, mensen! Wilt u niet? *loopt weg van de deur* Had ik dat geweten
– had ik hem niet gekocht. Nou, dan drink ik ook niet.

Jasja zet het blad voorzichtig op een stoel.

Drink jij dan tenminste iets, Jasja.

jasja Op degenen die weggaan! Veel geluk voor degenen die blijven.
drinkt Dit is geen echte champagne, dat verzeker ik u.

lopachin Acht roebel de fles. *pauze* Verduiveld koud is het hier.

jasja Er is niet gestookt vandaag, we gaan tóch allemaal weg. *lacht*

lopachin Wat lach je?

jasja Ik heb plezier.

lopachin Het is oktober buiten, maar het is zonnig en stil, het lijkt wel
zomer. Goed om te gaan bouwen. *kijkt op zijn horloge, naar de deur*
Mensen, denk erom, we hebben alles bij elkaar nog maar zesenzeventig
minuten voor de trein vertrekt. Dat betekent dat we over twintig minuten
naar het station moeten. Schiet op!

Trofimov komt met een jas aan van buiten.

trofimov Ik geloof dat we weg moeten, het is tijd. De paarden staan
ingespannen. De duivel mag weten waar mijn overschoenen zijn.
Verdwenen! *naar de deur* Anja, mijn overschoenen zijn er niet! Ik heb ze
nergens kunnen vinden.

lopachin En ik moet naar Charkov. Ik neem dezelfde trein als jullie. In Charkov blijf ik overwinteren. Ik heb hier bij jullie alléén maar wat rondgehangen, ik ben bekap van het niksdoen. Ik kan niet zonder werk, dan weet ik niet wat ik met mijn handen moet doen; ze hangen er zo raar bij, alsof ze van een vreemde zijn.

trofimov Wij zijn zo weg, dan kunt u zich weer aan uw nuttige arbeid wijden.

lopachin Drink toch een glaasje.

trofimov Ik hou er niet van.

lopachin ‘t Wordt dus weer Moskou nu?

trofimov Ja, ik ga met ze mee naar de stad en morgen ga ik naar Moskou.

lopachin Ja... Ach ja, de professoren geven geen colleges, die wachten natuurlijk allemaal tot jij er aankomt.

trofimov Dat is jouw zaak niet.

lopachin Hoeveel jaar zit jij nou al op die universiteit te studeren?

trofimov Bedenk eens iets nieuws. Dit is zo oud en zo bot. *zoekt naar zijn overschoenen* Weet je, we zullen elkaar wel nooit meer terugzien, dus wou ik je bij wijze van afscheid één raad geven, goed?... Wapper niet zo met je handen! Moet je afleren, die gewoonte, dat gewapper: slagen in de lucht. En ook dat bouwen van die zomerhuisjes – speculeren – dat vakantiegangers, die in de zomer een huisje huren, mettertijd dat huis en het lapje grond eromheen zullen kopen, landjonkertjes worden, dáárop speculeren, is ook een slag in de lucht; Hoe dan ook, toch mag ik je wel.

Je hebt fijne, gevoelige vingers, als van een artiest, je hebt een fijne, gevoelige ziel...

lopachin *omhelst hem* Het ga je goed, beste jongen. Bedankt voor alles.

Als 't nodig is, geef ik je wat geld voor de reis.

trofimov Wat moet ik daarmee? Ik heb het niet nodig.

lopachin Je hebt toch niets!

trofimov Jawel. Bedankt. Ik heb iets gekregen voor een vertaling. Hier, het zit in mijn zak. *ongerust* Maar mijn overschoenen zijn weg!

warja *vanuit de andere kamer* Hier, pak aan, die vieze boel van je! *gooit een paar rubber overschoenen op het toneel*

trofimov Waarom ben je nou boos, Warja? Hm... maar dat zijn mijn overschoenen niet.

lopachin Ik heb in het voorjaar papaver gezaaid, duizend bunder, en daar heb ik nu 40.000 schoon aan verdiend. En toen mijn papaver in bloei stond, 't was nèt een schilderij! Ik zeg je dus, dat ik veertig mille heb verdiend, dat betekent dat ik jou iets te leen aanbied, omdat ik dat kan. Waarom haal je daar je neus voor op? Ik ben een boer... doodgewoon.

trofimov Jouw vader was boer, de mijne apotheker, maar daar kun je absoluut geen conclusies uit trekken.

Lopachin haalt zijn portefeuille tevoorschijn

Laat zitten, laat zitten... Al geef je me er 200.000, ik neem het niet aan.

Ik ben een vrij mens. En alles waar jullie, èn bedelaars èn rijkaards, zoveel waarde aan hechten, wat jullie zo dierbaar is, rijk en arm, mij

krijgt het nooit in zijn macht, net zo min als de wind een pluisje in de lucht. Ik red het wel zonder jullie, ik kan jullie zelfs voorbijstreven, ik ben sterk en trots. De mensheid is op weg naar de hoogste waarheid, het hoogste geluk dat op aarde mogelijk is en ik loop in de eerste gelederen.
lopachin En jij denkt dat je er komt?

trofimov Ik kom er. *pauze* Ik kom er, of ik wijs anderen de weg om er te komen.

In de verte horen we hoe met bijslagen de bomen geveld worden.

lopachin Nou, het allerbeste, mijn jongen. Het is tijd om te gaan. We halen voor elkaar de neus op, maar het leven gaat gewoon door. Als ik achter elkaar doorwerk, word ik niet moe, dan krijg ik heldere gedachten, en ik geloof, dat ik weet waarvoor ik leef. Maar hoeveel mensen zijn er in Rusland, broer, die niet weten waarvoor ze leven. Nou ja, doet er ook niet toe, daar draait de zaak niet om. Ze zeggen dat Leonid Andrejitsj een baan heeft aangenomen bij de bank, zesduizend per jaar... mooi... alleen zal hij 't wel niet lang uithouden, hij is zo lui...

anja *bij de deur* Mama vraagt of u, terwijl zij nog hier is, niet in de tuin wilt laten hakken.

trofimov Hoe is het mogelijk, hebt u dan werkelijk geen tact?...

af door voorkamer

lopachin Komt goed. Komt goed, die kerels zijn ook allemaal hetzelfde...

achter hem aan

anja Is Firs naar het ziekenhuis gebracht?

jasja Ik heb het vanmorgen al gezegd. Dus is hij weggebracht, zou ik zo denken.

anja *tot Jepichodov, die door de kamer loopt* Semjon Panrelewitsj, wilt u alstublieft nagaan of Firs naar het ziekenhuis gebracht is?

jasja *beledigd* Ik heb het vanmorgen gezegd, tegen Jegor, moet dat tien keer gevraagd worden?

jepichodov De hoogbejaarde Firs komt, volgens mij, uiteindelijk gesproken niet meer in aanmerking om opgelapt te worden, die moet zich maar bij zijn voorvaderen voegen. En ik kan hem alleen maar benijden.
zet een koffer op een hoedendoos en drukt die plat Nou, zie je wel, natuurlijk, dat had ik kunnen weten.

af

jasja *spottend* Twaalf ambachten, dertien ongelukken.

warja *van achter de deur* Hebben ze Firs naar het ziekenhuis gebracht?

anja Ja.

warja Waarom hebben ze dan de brief voor de dokter niet meegenomen?

anja Die moeten we dan nasturen...

af

warja *uit het zijkamertje* Waar is Jasja? Zeg hem, dat zijn moeder is gekomen, ze wil afscheid van hem nemen.

jasja *afwerend gebaar* Dat is om uit je vel te springen.

Doenjasja is de hele tijd met bagage in de weer geweest. Nu Jasja alleen is, loopt ze naar hem toe.

doenjasja Als je nou maar één keertje wilde kijken, Jasja. Jullie gaan weg... mij laten jullie achter...

Ze huilt en valt hem om de hals.

jasja Waarom nou huilen? *drinkt champagne* Over zes dagen zit ik weer in Parijs. Morgen pakken we de sneltrein en gaan we weg, voor je 't weet zijn we uit het oog verdwenen. 't Is bijna niet te geloven. Vive la France!... Hier is het niets voor mij, ik kan hier niet leven... daar kan je niets aan doen. Ik hou 't voor gezien, die achterlijke troep zit me tot hier. *drinkt champagne* Waarom huilen? Gedraag je behoorlijk, dan hoef je niet te huilen.

doenjasja *poedert zich terwijl ze in haar zakspiegeltje kijkt* Stuur me een brief uit Parijs. Ik heb echt van je gehouden, Jasja, zoveel van je gehouden! Ik ben een heel teder wezentje, Jasja!

jasja Daar komt iemand. *gaat zich met de koffers bezighouden, hij zingt zachtjes.*

Ljoebov, Gajev, Anja en Charlotta komen op.

gajev We moesten maar gaan. Er is niet veel tijd meer. *kijkt Jasja aan*
Wie ruikt er zo naar haring?

ljoebov Over tien minuten zitten we al in het rijtuig. *laat haar blik door de kamer dwalen* Het ga je goed, lief huis, oude grootvader van me. De winter gaat voorbij, de lente komt, maar dan ben je er al niet meer, jij wordt gesloopt.

Wat hebben deze muren al niet gezien!

Ze kust hartstochtelijk haar dochter.

Mijn schat, je straalt, je oogjes schitteren als twee diamanten. Ben je tevreden? Echt?

anja Echt! Nu begint er een nieuw leven, mama!

gajev *opgewekt* Inderdaad, alles is nu in orde. Voor de kersentuin verkocht was hebben we ons allemaal opgewonden, we hebben geleden, en toen tenslotte de zaak onherroepelijk was beklonken, zijn we allemaal tot rust gekomen, zijn we zelfs weer vrolijk geworden... Ik ben bankbediende, ik ben nu financier... de gele naar het midden, en jij, Ljoeba, je ziet er hoe dan ook veel beter uit, daar is geen twijfel aan.

ljoebov Ja, ik ben niet meer zo nerveus, dat is waar. *haar hoed en mantel worden aangereikt* Ik slaap goed. Breng m'n spulletjes naar buiten, Jasja. Het is tijd. *tot Anja* M'n meisje, we zien elkaar gauw weer terug... Ik ga naar Parijs, ik zal daar leven van het geld, dat je oudtante uit Jaroslavl heeft gestuurd om het landgoed te kopen – lang zal ze leven, onze oudtante – maar met dat geld houd ik het niet lang uit.

anja Jij komt gauw terug, mama, heel gauw... ja? Ik ga studeren, ik ga mijn gymnasiumdiploma halen en dan ga ik werken, ga ik je helpen. We gaan allerlei boeken lezen, ja? Mama?... *kust de handen van haar moeder* Op de lange avonden in de herfst, gaan wij zitten lezen, we gaan veel boeken lezen, en dan gaat er voor ons een nieuwe fantastische wereld open... *droomt* Kom mama...

ljoebov Ik kom, mijn engel.

Ze omhelst haar dochter. Lopachin komt op. Charlotta zingt zachtjes een liedje.

gajev Gelukkige Charlotta: ze zingt!

charlotta *pakt een bundeltje dat eruit ziet als een in doeken gewikkelde baby* Suja, suja, mijn kindje...

We horen het huilen van een baby.

'Oewèèèh, oewèèè.'

Stil maar, m'n zoete lieve jongen.

'Oewèèèh, oewèèè.'

Je doet me zo'n verdriet. *gooit de bundel terug op zijn plaats* Zeg, zoekt u voor mij een baantje, alstublieft. Zo kan ik niet verder.

lopachin We zullen zoeken, Charlotta Ivanovna, maakt u zich geen zorgen.

gajev Iedereen verlaat ons, Warja gaat weg... we zijn opeens niet meer nodig.

charlotta In de stad kan ik nergens naartoe. Ik moet weg... *zingt* Wat kan het mij schelen...

Pisjtsjik komt op.

lopachin Natuurwonder!

pisjtsjik *buiten adem* Oei, laat me even op adem komen... ik ben op sterven na dood... mijn achtenswaardige... geef een beetje water...

gajev U komt zeker om geld, hè? Uw onderdanige dienaar, maar ik kan niet blijven...

af

pisjtsjik 'k Ben... eh... lang niet bij u geweest... allermooiste... *tot Lopachin* Jij hier?... Blij je te zien... 'n man met een reusachtig verstand... hier... pak aan... *geeft Lopachin geld* Vierhonderd roebel... krijg je d'r nog achthonderdveertig...

lopachin *haalt verbaasd zijn schouders op* Het is of ik droom. Waar heb je dat vandaan?

pisjtsjik Wacht... warm... 'n uitzonderlijk voorval. Er zijn Engelsen bij me gekomen en die hebben in de grond een of andere witte klei gevonden... *tot Ljoebov* En u ook vierhonderd... allermooiste, wonderbaarlijkste... *geeft haar geld* De rest komt later. *drinkt water* Een jongeman vertelde me net in de trein, dat een of andere... grote filosoof adviseert om van het dak te springen... 'Springen', zegt ie, dat lost alles op. *verbaasd* Stel je voor! Water!...

lopachin Wat zijn dat voor Engelsen?

pisjtsjik Ik heb ze dat stuk grond met klei en al verpacht voor 24 jaar... Maar nu, neem me niet kwalijk, 'k heb geen tijd ik moet verder... in vliegende galop... ik ga naar Znojkov naar Kardamonov... 'k Heb bij iedereen schuld... *drinkt* Op uw gezondheid!... donderdag kom ik langs...

ljoebov We gaan zo meteen naar de stad en morgen vertrek ik naar het buitenland...

pisjtsjik *Wat? ongerust* Waarom naar de stad? Ach, ik zie 't al, de meubels... koffers. Nou, geeft niet... geeft niet... Bijzonder verstandige mensen die Engelsen... Geeft niet... Wees gelukkig... God zij met u... Geeft niet. Aan alles op deze wereld komt een eind... *kust Ljoebov de hand* En komt u ter ore dat mijn einde is gekomen, denk dan nog eens aan deze... dit paard, en zeg: 'Er was ooit op de wereld ene... Simeonov Pisjtsjik... moge het koninkrijk der Hemelen zijn deel zijn...'
Bewonderenswaardig weer... ja... *gaat, duidelijk verlegen af, maar komt meteen weer terug en zegt in de deur* De groeten van Dasjenka!
af

ljoebov Nu kunnen we gaan. Ik ga, maar om twee dingen maak ik me nog zorgen. Ten eerste die zieke Firs. *kijkt op haar horloge* We hebben nog vijf minuten...

anja Mama, Firs is al naar het ziekenhuis gebracht. Jasja heeft hem weggebracht, vanmorgen.

ljoebov Mijn tweede zorg is Warja. Ze is gewend vroeg op te staan, aldoor bezig te zijn, en nu is ze zonder werk, net een vis zonder water. Ze is mager geworden, bleek, en ze huilt, het arme kind... *pauze* U weet het heel goed, Jermolai Aleksejtsj: het was mijn droom... dat zij uw vrouw zou worden, en alles wees er ook op, dat u met haar zou trouwen.
Ze fluistert iets tot Anja, die wenkt Charlotta en beiden gaan zij af.

Zij houdt van u, u heeft uw hart aan haar verpand, en ik weet niet, ik weet niet waarom jullie elkaar met alle geweld uit de weg gaan. Ik begrijp het niet.

Iopachin Ik begrijp het zelf ook niet, ik geef het eerlijk toe. Het is zo vreemd allemaal... als er nog tijd is, ben ik direct bereid... maken we de zaak rond en basta, want zonder u komt er, geloof ik, toch niets van een huwelijksaanzoek.

Ijoebov Ah, uitstekend, meer dan één minuut hebben we immers niet nodig. Ik roep haar meteen...

Iopachin En de champagne hebben we ook bij de hand. *met een blik op de glazen* Leeg. Iemand heeft ze leeggedronken. *Jasja laat een boer* Zuipen noemen ze dat!

Ijoebov *vitaal* Prachtig. Wij gaan de kamer uit... Jasja, allez! Ik roep haar... *bij de deur* Warja, laat alles liggen en kom hier. Kom! *af met Jasja*

Iopachin *kijkt op zijn horloge* Ja... *pauze*
Achter de deur onderdrukt gelach en gefluister. Tenslotte komt Warja op.
warja *onderzoekt langdurig de bagage* Eigenaardig, ik kan het maar niet vinden...

Iopachin Wat zoekt u?

warja Ik heb het zelf ingepakt en ik weet niet meer waar. *pauze*

Iopachin Waar gaat u nu naartoe, Warwara Michailovna?

warja Ik? Naar de Ragulins... ik heb met ze afgesproken dat ik me een beetje met het huishouden zal bemoeien... als huishoudster of hoe noem je dat.

lopachin Dat is in Jasjevo? Zowat zeventig werst. *pauze* Tja... 't is afgelopen, 't leven hier in huis.

warja *kijkt naar de bagage* Waar is het nou?

Of heb ik het misschien in de hutkoffer gestopt... ja, het leven in dit huis is afgelopen... afgelopen, uit...

lopachin En ik ga zo meteen naar Charkov... met dezelfde trein. Zaken. En Jepichodov laat ik hier, op 't landgoed... ik heb hem aangenomen.

warja Nou ja!

lopachin Vorig jaar om deze tijd viel er al sneeuw, misschien weet u dat nog wel? En nu is het stil, en zonnig. Alleen een beetje koud.

Waarschijnlijk vriest het een graad of drie.

warja Ik heb er niet naar gekeken. *pauze* Onze thermometer is trouwens kapot...

pauze

'n stem van buiten Jermolai Aleksejtsj!

lopachin *alsof hij hierop had gewacht* Ik kom eraan.

snel af

Warja zit op de grond, ze legt haar hoofd op een bundel kleren en snikt zachtjes. De deur gaat open en Ljoebov komt voorzichtig binnen.

ljoebov Nou? *pauze* We moeten weg.

warja *huilt al niet meer. Veegt haar ogen af* Ja, het is tijd, mamaatje. Ik haal het nog net naar de Ragulins vandaag, als we de trein tenminste niet missen.

ljoebov *naar de deur* Anja, kleed je aan.

Anja, Gajev en Charlotta komen op. Gajev draagt een warme winterjas met capuchon. Bedienden en koetsiers komen binnen. Jepichodov is bezig met de bagage.

ljoebov Nu kunnen we weg!

anja *vredig* Op weg!

gajev Vrienden, mijn lieve goeie vrienden!

Nu we dit huis voor altijd verlaten, moet ik nu mijn mond houden, moet ik nalaten te spreken over een gevoel, vergeef mij – dat mijn hele wezen vervult...

anja *smekend* Oom!

warja Oompje, ik hoef niet.

gajev *terneergeslagen* Van de rode door het midden... ik hou mijn mond...

Trofimov op, dan Lopachin

trofimov Kom dames en heren, het is tijd om te gaan!

lopachin Jepichodov, mijn jas!

ljoebov Ik blijf hier nog één minuutje zitten. Het is net of ik vroeger nooit heb gezien wat voor muren dit huis heeft, wat voor plafonds, en nu moet ik ernaar kijken, met zo'n begeerte, met zo'n innige liefde...

gajev Ik weet nog, toen ik zes jaar was, met pinksteren, hoe ik hier aan het raam zat en keek hoe mijn vader naar de kerk ging...

ljoebov Is alle bagage ingeladen?

lopachin Zo te zien wel, ja! *tot Jepichodov, die hem in zijn jas helpt*
Jepichodov, hou jij de boel hier goed in de gaten.

jepichodov *met een hese stem* Daar kunt u van op aan, Jermolai Aleksejitsj.

lopachin Wat is er met je stem?

jepichodov Ik heb net water gedronken en me een beetje verslikt.

jasja *vol verachting* Achterlijk volk...

ljoebov We gaan, en hier blijft geen levende ziel achter...

lopachin Tot het voorjaar.

Warja trekt uit een bundel een paraplu, en mept ermee, alsof ze iemand wil slaan; Lopachin doet alsof hij daarvan schrikt.

warja Wat nou, wat nou... ik bedoelde er niets mee...

trofimov Dames en heren, plaatsnemen in het rijtuig... hoogste tijd... de trein komt zo binnen!

warja Petja, hier zijn je overschoenen, naast de koffer. *in tranen* Wat zijn ze vuil, oud...

trofimov *terwijl hij z'n overschoenen aantrekt* Laten we gaan, dames en heren!

gajev *is totaal in de war en bang dat hij een huilbui zal krijgen* De
trein... het station... Over de lange band naar het midden, snijden in de
hoek...

ljoebov Laten we gaan!

lopachin Is iedereen er? Daar ook niemand meer? *sluit de linker zijdeur
af* Hier staat van alles opgeslagen, dat moet afgesloten worden. Laten we
gaan!...

anja Vaarwel huis! Vaarwel mijn oude leven!

trofimov Welkom nieuw leven!...

af met Anja

Warja laat haar blik door de kamer zwerven en gaat zonder haast af.

Jasja en Charlotta met haar hondje gaan ook af.

lopachin Nou, tot het voorjaar. Naar buiten mensen,... tot ziens
af

*Ljoebov en Gajev blijven alleen achter. Ze vallen elkaar nu in de armen
alsof ze daar alleen maar op gewacht hadden, ze snikken ingehouden
tegen elkaar, bang om gehoord te worden.*

gajev *wanhopig* Mijn zusje, mijn zusje...

ljoebov O mijn lieve, mijn tedere, wondermooie tuin, mijn leven, mijn
jeugd, mijn geluk, vaarwel!... Vaarwel!...

anja 's stem *vrolijk uitnodigend* Mama!

trofimov 's stem *vrolijk en opgewonden* A-oe!...

ljoebov Voor 't laatst kijk ik naar de muren, de ramen... , in deze kamer
was moeder zaliger zo graag...

gajev Mijn zusje... mijn zusje...

anja 's stem Mama!...

trofimov 's stem A-oe!...

ljoebov We komen!...

Ze gaan weg.

Het toneel is leeg. We horen hoe de deuren worden afgesloten, een rijtuig dat wegrijdt. Het wordt stil. In die stilte doffe bijlslagen, eenzaam en treurig. Voetstappen. Firs komt door de deur rechts. Hij is gekleed als altijd, in zijn jacquet, met wit vest. Hij draagt pantoffels. Hij is ziek. firs loopt naar de deur en morrelt aan de klink Afgesloten. Ze zijn weggegaan. gaat op de sofa zitten Mij hebben ze vergeten... 't Geeft niet... ik ga hier even zitten... En Leonid Andrejitsj heeft natuurlijk zijn bontjas niet aan, die is in zijn gewone jas vertrokken... zucht Ik heb toch niet goed opgelet... O die jonge mensen! mompelt iets onverstaanbaars Het leven is voorbijgegaan, alsof je nooit geleefd hebt. gaat liggen Even liggen... Geen greintje kracht heb je meer... niks is er overgebleven, niks... ach jij... niksnut... blijft onbeweeglijk liggen

We horen ver weg een geluid, zomaar uit de lucht, als van een snaar die springt, het geluid sterft weg, treurig. Het wordt stil en vanuit de tuin klinken alleen nog de bijslagen, waarmee de bomen geveld worden.

De Kersentuin ging, in deze vertaling vanuit het Russisch, in première bij
Het Publiektheater

op 5 februari 1977 in de Stadsschouwburg van Amsterdam

ljoebov Ann Hasekamp
anja Josée Ruiten
warja Sigrid Koetse
gajev Max Croiset
lopachin Jules Croiset
trofimov Hans Croiset
pisjtsjik Ab Abspoel
charlotta Elsje Scherjon
jepichodov Jan van Roijen
doenjasja Celia Nufaar
firs Kommer Kleyn
jasja Wim van der Grijn
voorbijganger /
stationschef Hugo Koolschijn
postbeambte Hans van den Berg

Regie Ton Lutz

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk

www.theaterencyclopedie.nl/wiki/De_kersentuin_-_Publiekstheater_-_1977-02-05

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk

Anton Tsjechov (1860-1904) studeerde medi-cijnen in Moskou. Zijn studie oefende een beslissende invloed op hem uit; hij zag in de wetenschap het werktuig voor de vooruitgang.

Hij was grootmeester van het korte verhaal en toonaangevend toneelschrijver. *Platonov*, zijn eerste toneelstuk, dat hij schreef toen hij nog studeerde, waarschijnlijk in 1878, werd pas na zijn dood in een kluis gevonden.

Toneelwerk:

*Platonov** – 1878

Ivanov – 1887-1889

*De meeuw** – 1896

*Oom Wanja** – 1897

*Drie zusters** – 1900 – 1901

*De kersentuin** – 1903 – 1904

Eenakters:

*Langs de grote weg** – 1885

Een zwanenzang – 1887 – 1888

De beer – 1888

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275

© 1903-4, Anton Tsjechov

Oorspronkelijke titel: вишневый сад

© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz

Eerste druk

Het huwelijksaanzoek – 1888 – 1889

*De bruiloft** – 1889 – 1890

Onreine treurspelen – 1889 – 1890

Het jubileum – 1891

Over de schadelijkheid van tabak – 1902

* Teksten uitgegeven bij De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275

© 1903-4, Anton Tsjechov

Oorspronkelijke titel: вишневый сад

© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz

Eerste druk

Chiem van Houweninge (1940) is acteur en scenarioschrijver. Hij studeerde Culturele Antropologie en Dramaturgie aan de Universiteit van Amsterdam. In 1965 stapte hij over naar de Amsterdamse Toneelschool waar hij in 1969 eindexamen deed. Hij debuteerde in *De rozenoorlogen* en speelde aansluitend bij het Nieuw Rotterdams Toneel, het Amsterdams Toneel en het Publiekstheater. Daarnaast schreef hij vele toneelstukken, tv – en filmscenarios o.a. *Zeg eens A* en *Oppassen*. Samen met Ton Lutz vertaalde hij vijf toneelstukken van Tsjechov vanuit het Russisch, omdat hij in militaire dienst opgeleid was tot vertaler/tolk Russisch. Van Houweninge maakte de eerste versie van de vertaling, waarna Lutz en hij samen de tekst definitief maakten.

Ton Lutz (1919-2009) was acteur, regisseur en artistiek leider. Hij werkte voor verschillende gezelschappen zoals het Nederlands Volkstoneel, Toneelgroep Comedia, de Nederlandse Comedie, het Rotterdams Toneel, Zuidelijk Toneel Globe en het Publiekstheater. Bij Zuidelijk Toneel Globe in Eindhoven werd Lutz artistiek leider, als opvolger van Karl Guttman. Hier bracht hij zijn grote kennis van Tsjechov in, opgedaan bij de Russische regisseur Pjotr Sjarov, die na de Tweede Wereldoorlog in Nederland werkte.

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #275
© 1903-4, Anton Tsjechov
Oorspronkelijke titel: вишневый сад
© 1977, vertaling Chiem van Houweninge en Ton Lutz
Eerste druk